



Sateenkaariperheet^{ry}

Toimintasuunnitelma 2025

Vahvistettu syyskokouksessa 2.11.2024



1.	Johdanto	3
2.	Vaikuttamistyö	4
2.1.	Perhepoliittiset tavoitteet 2022–2025	5
2.2.	Lainsäädäntöön ja rakenteisiin kohdistuva vaikuttamistyö	6
2.3.	Ammatillisen työn kehittäminen.....	9
	Koulutukset ammatilaisille	9
	Koulutusmateriaalit ammatilaisille	10
3.	Neuvonta ja valmennus.....	10
3.1.	Neuvonta- ja tukimateriaalit perheille ja perhettä suunnitteleville	10
3.2.	Neuvontapalvelu	11
3.3.	Perhevalmennus.....	11
3.4.	Kumppanuusvanhempien ennakkovalmennus.....	12
3.5.	Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet.....	12
4.	Vertais- ja vapaaehtoistoiminta	13
4.1.	Vertaistoimintaa eri kohderyhmille	13
4.2.	Leirimuotoinen vertaistoiminta	14
4.3.	Vertaistoiminta verkossa.....	15
4.4.	Paikallinen vertaistoiminta	16
	Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta	18
4.5.	Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen	19
	Kehittämispäivät / -tapaamiset paikallistiimeille	20
5.	Viestintä, järjestöllinen kehittäminen ja hallinto	21
5.1.	Viestintä.....	21
5.2.	Sateenkaariperheitä ja perhettä suunnittelevia koskevan tiedon kerääminen.....	22
5.3.	Jäsenpalvelujen kehittäminen	22
5.4.	Hyvä hallinto varmistaa toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden	23
	LIITE 1: Paikallistiimien toimintasuunnitelmat 2025.....	25
	LIITE 2: Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen toimintasuunnitelma 2025.....	33
	Hallinto, kehittäminen ja viestintä.....	33
	Ammatillinen, psykososiaalinen tuki.....	33
	Vertaistoiminta.....	34
	Muu neuvonnallinen toiminta ja materiaalit	35
	Vapaaehtoistoiminta	35
	Ammattilaisten koulutus ja palveluiden kehittäminen	36
	Yhteistyö sateenkaarijärjestöjen kanssa	37
	LIITE 3: Monimuotoiset perheet -verkoston toimintasuunnitelma 2025.....	38

Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee työtä sateenkaariperheiden ja perhettä suunnittelevien hyvinvoinnin, mahdollisuuksien ja oikeuksien edistämiseksi. Yhdistys on sukupuolivähemmistöjen ja seksuaalivähemmistöjen yhteinen järjestö.

Visionamme 2030 mukaisesti tavoittelemme oikeudenmukaista yhteiskuntaa, jossa:

- Jokaisella lapsella on oikeus kaikkiin vanhempiinsa
- Jokaisella perheellä on oikeus yhteiskunnan ja yhteisön tukeen
- Jokaisella yksilöllä on oikeus unelmoida lapsiperheellistymisestä, yhdenvertaiset mahdollisuudet yrittää, ja tulla lohdutetuksi, jos perhetoive ei toteudu

Visionamme voi toteutua yhteiskunnassa, jota leimaavat *turvallisuus, ilo ja ylpeys*.

Yhdistyksen tehtävänä on toimia sateenkaariperheiden lasten, vanhempien ja perhettä suunnittelevien kontaktifoorumina, tukiryhmänä, oikeuksien puolustajana, palveluiden kehittäjänä, tiedontuottajana ja -välittäjänä sekä edunvalvojana. Tavoitteena on edistää perheiden moninaisuuden huomioimista yhteiskunnassa, lisätä tietoisuutta sateenkaariperheistä, kehittää lainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää tukemaan sateenkaariperheitä heidän kasvatustehtävässään sekä tarjota sateenkaariperheissä eläville heidän tarvitsemiaan tukipalveluita.

Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Väestöliittoon, Sosteen, Parisuhdekeskus Kataja ry:hyn, Nelfaan (Network of European LGBT Families Association), IFED (International Family Equality Day), Transgender European, Ilgaan (International LGBTI Association) ja työnantajajärjestöön Hyvinvointiala HALI ry.

Vuosi 2025

Vuoden 2025 toimintasuunnitelmaa ohjaa strategia 2030. Strategian mukaan strategiakaudella vuoteen 2030 saakka aletaan painottamaan vaikuttamistyötä, tiedontuottamista ja lapsiperheellistymismahdollisuuksista kertomista sateenkaari-ihmisille.

Vuoden 2025 vaikuttamistyötä priorisoi perhepoliittiset tavoitteet 2022–2025, joiden painopisteenä on useamman kuin kahden vanhemman perheet. Vaikuttamistyö on vuosien 2024–2025 vuositeemana ja viestinnän kehittämisen painopisteenä 2025 (ks. alla).

Vuonna 2025 ei käynnistetä uusia hankkeita. Kumppanuusvanhemmuushanke päättyi elokuussa 2024. Hankkeen jälkeen sateenkaariperhetoimintaan saatiin erityisasiantuntijan toimenkuva, jonka vakiinnuttamista toimintaan tehdään vuonna 2025. Jatketaan Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen toiminnan järjestämistä ja Monimuotoiset perheet -verkoston hallinnointia.

Toiminnan yhdenvertaisuuden kehittämisessä jatketaan turvallisemman tilan ja muiden yhdenvertaisuutta edistävien toimien vakiinnuttamista järjestön työssä. Yhdenvertaisuuden edistämässä painotuksena on edelleen sukupuolen moninaisuus, mutta muita teemoja tuodaan rinnalle. Vuonna 2025 jatketaan vuonna 2024 aloitettua antirasismien teemaa. Monikielisyyttä lisätään hiljalleen. Saavutettavuuden parantamista edistää ennen kaikkea verkkosivujen kokonaisuudistus, joka toteutetaan vuonna 2025. Aloitetaan vuoden 2024 aikana päivitetyn toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimeenpano.



Teemana 2024–2025 on vaikuttamistyö ja edunvalvonta

Teeman valitsemisen tarkoituksena on kiinnittää erityistä huomiota johonkin tiettyyn teemaan kerrallaan. Vuosien 2024–2025 teemana on vaikuttamistyö ja edunvalvonta. Yhdistyksen strategian 2030 mukaan ”vaikuttamistyön ja edunvalvonnan vahvistaminen on strategiakauden tärkein kehittämistehtävä”. Vaikuttamistyön ja edunvalvonnan kehittämisen tarvetta perustelevat lisäksi esimerkiksi antigender-liikkeen vahvistuminen ja pääministeri Orpon hallitusohjelma, joka ei sisällä mitään tavoitteita sateenkaarioikeuksien kehittämiseksi.

Tavoitteet:

- Kehittää edunvalvontaa ja vaikuttamisviestintää suunnitelmallisemmaksi ja tuloksellisemmaksi
- Viedä vaikuttamisorientoitunutta toimintatapaa kaikkeen yhdistyksen toimintaan
- Kehittää vaikuttamistyön resurssointia ennen kaikkea toimenkuvia painottamalla ja lisäämällä vapaaehtoisten panosta vaikuttamistyössä

Toimenpiteet 2025:

- Päivitetään perhepoliittinen tavoiteohjelma vuosille 2025–2029
- Luodaan perhepoliittisen tavoiteohjelman vuosittainen toteuttamissuunnitelma
- Tarkastellaan yhdistyksen verkostoja ja tehdään mahdollista verkostoitumissuunnitelmaa
- Kehitetään vaikuttamistyön ja viestinnän tuloksellisuussmittausta
- Vapaaehtoistoiminnan kehittämisspäivillä koulutusosio vaikuttamistyöstä ja työskentelystä paikallisen median kanssa.

Sateenkaariperheet ry:n toimintojen kokonaisuus

Yhdistyksen varsinainen oma toiminta kohdistuu sateenkaari-ihmisten lapsiperheisiin ja lapsiperheellistymiseen.

Yhdistys hallinnoi myös kahta erillisyyksikköä, joiden kohderyhmät ovat yhdistyksen peruskohderyhmää laajemmat. Erillisyyksiköiden toimintaa järjestetään yhteistyössä yhteistyöverkostojemme kanssa.

Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen kohderyhmänä ovat kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä, ei vain lapsiperheelliset ja sitä suunnittelevat. Tavoitteena on lisätä hyvinvointia sateenkaari-ihmisten itse määrittelemiin perhe-, rakkaus- ja läheissuhteisiin.

Perhesuhdekeskuksen työtä tehdään yhteistyössä muiden sateenkaarijärjestöjen kanssa.

Perhesuhdekeskuksen toimintasuunnitelma liitteenä 2.

Monimuotoiset perheet -verkoston toiminnan keskiössä on perheiden monimuotoisuus laajasti kaikissa eri muodoissaan. Verkoston oma toimintasuunnitelma on tämän toimintasuunnitelman liitteenä 3.

2. Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyössä pyritään edistämään sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien oikeuksia ja hyvinvointia mahdollisimman laajasti, sekä parantamaan sateenkaari-ihmisten lapsiperheellistymismahdollisuuksia. Vaikuttamistyö on jatkuvan kehittämisen ja oppimisen aluetta. Vaikuttamistyö ja edunvalvonta on strategiassa 2030 tunnistettu yhdistyksen tärkeimmäksi tehtäväksi ja sen kehittämiseen panostetaan erityisesti strategiakauden ajan.



Visiomme oikeudenmukaisesta yhteiskunnasta (ks luku 1) edellyttää seuraavien **strategisten tavoitteiden** edistämistä:

- Suomalainen lainsäädäntö huomioi sateenkaariperheet yhdenvertaisesti oikeuksissa, velvollisuuksissa ja etuuksissa
- Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri arvostavat kunkin perheen yksilöllistä perhe-elämää ja kaikkien toiveita lapsiperheellistymisestä
- Tosiasialliset perhesuhteet huomioidaan täysimääräisesti lainsäädännössä ja palvelujärjestelmässä
- Lainsäätäjä huomioi perheiden moninaisuuden aina uutta lakia säätäessään
- Jokaisen lapsen kasvua, perheen vanhemmuutta, vanhempien rakkaussuhteita ja perheen läheissuhteita tuetaan
- Tahattomasta lapsettomuudesta kärsiville tarjotaan mahdollisuuksia, tukea ja lohtua
- Lapsen oikeutta kaikkiin vanhempiinsa turvataan oikeudellisin ratkaisuin
- Työn ja perheen yhteensovittaminen ja hyvä arki on mahdollista myös sateenkaariperheille erilaisissa perhetilanteissa
- Julkisessa keskustelussa sateenkaariperheistä puhutaan asiallisesti
- Suomi on hyvä maa lapsiperheellistyä kaikille maassa asuville sateenkaari-ihmisille
- Sateenkaariperheet voivat liikkua vapaasti Euroopassa ja maailmalla
- Valtiovallalla on pitkäaikaista tutkimustietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja tarpeista
- Sateenkaariperheiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta seurataan ja edistetään koordinoidusti valtiovallan toimesta osana jatkuvaa ja hyvin resursoitua valtion seksuaali- ja sukupuolivähemmistöpolitiikkaa

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2022–2025

Yhdistyksen kevätkokous 2022 asetti yhdistykselle seuraavat perhepoliittiset tavoitteet. Tavoitteet perustuvat yhdistyksen strategiaan ja painopistealueeksi asetettiin useamman kuin kahden vanhemman sateenkaariperheet. Alla mainitut tavoitteet on eritelty tarkemmin ohjelmassa, joka löytyy yhdistyksen nettisivuilta.

Vanhemmuuden oikeudellinen vahvistaminen suojaa lapsen oikeutta kaikkiin vanhempiinsa

1. Lapselle tulee voida vahvistaa useampia kuin kaksi oikeudellista vanhempaa
2. Oikeudellinen vanhemmuus vahvistettava vanhempien sopimuksen perusteella
3. Vanhemmuus voitava vahvistaa perheen sisäisellä adoptiolla myös avioliiton ulkopuolella
4. Vanhemmuus tulee merkitä väestötietojärjestelmään sukupuolittamatta vanhemmuutena
5. Sateenkaariperheiden lapsen huollon ja tapaamisoikeuksien täysimääräiseksi turvaamiseksi lapsenhuoltolakia on päivitettävä

Sateenkaari-ihmisillä on yhdenvertaisia mahdollisuuksia perustaa lapsiperhe

6. Sukupuolivähemmistöjen hedelmällisyyttä ja perheellistymismahdollisuuksia on suojattava
7. Sijaissyntytyksjärjestelyt on turvattava yhdenvertaisella, kotimaisella säätelyllä
8. Hedelmöityshoitojen aito yhdenvertaisuus ja resurssit on varmistettava
9. Adoptioyhteistyötä on etsittävä kv-toimijoiden kanssa, jotka sijoittavat lapsia sateenkaariperheisiin
10. Lastensuojelun kehitettävä ja edistettävä perhehoitoa sateenkaariperheissä

Sateenkaariperheiden lapsia ja vanhemmuutta tuetaan palveluissa ja sosiaaliturvassa

11. Lasten arkea kahdessa tai useammassa kodissa asuen on tuettava
12. Perhevapaita on korjattava tuoreeltaan, jotta perhevapaat tukisivat lapsen hoivaa kaikenlaisissa sateenkaariperheissä



13. Elatuslain ja elatustukilain uudistuksessa huomioitava perheiden moninaisuus, tosiasialliset perhesuhteet ja useamman kuin kahden vanhemman perheet
14. Perheenjäsenen kuoleman taloudellisia vaikutuksia on lievennettävä perhetilanteissa, joissa (kaikkia) perhesuhteita ei ole oikeudellisesti vahvistettu
15. Myös sateenkaari-ihmisiä on tuettava tahattomassa lapsettomuudessa
16. Työnantajien tuettava työn ja perheen yhteensovittamista myös sateenkaariperheissä
17. Perhepalveluiden on kohdattava kaikenlaiset sateenkaariperheet asiallisesti ja riittävään tietoon ja osaamiseen nojautuen
18. Opetussuunnitelmien ja oppimateriaalien sisällettävä tietoa perheiden moninaisuudesta

Sateenkaariperheet saavat turvaa Suomesta ja voivat liikkua vapaasti valtiosta toiseen

19. Sateenkaariperheiden vapaa liikkuvuus ja perhesuhteiden yhteinen tunnustaminen varmistettava Euroopan Unionin lainsäädännössä
20. Maahanmuutto- ja pakolaiskysymyksissä sateenkaariperheet huomioitava perheenä heidän oikeudellisista perhesuhteistaan riippumatta

Sateenkaaripoliittikkaa tehdään suunnitelmallisesti ja hyvin resursoidusti

21. Valtionhallinnon on luotava sateenkaaripoliittinen toimintaohjelma seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
22. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdenvertaisuussuunnitelmien ja lapsistrategioiden huomioitava sateenkaariperheet kattavasti

2.2. Lainsäädäntöön ja rakenteisiin kohdistuva vaikuttamistyö

Vuonna 2025 vaikuttamistyötä priorisoi perhepoliittiset tavoitteet 2022–2025, joiden painopisteenä on useamman kuin kahden vanhemman perheet. Vaikuttamistyötä haastaa hallitusohjelma, jossa ei ole mitään yhdistyksen tavoitteista. Huhtikuussa 2025 järjestetään kunta- ja aluevaalit.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Luodaan perhepoliittisen tavoiteohjelman vuosittainen toteuttamissuunnitelma
- Haasteellisen hallitusohjelman aikana keskitytään:
 - lakihankkeiden sijaan muuhun käynnissä olevaan normityöskentelyyn (esimerkiksi hedelmöityshoitosuositus)
 - torjumaan lainsäädäntöön mahdollisesti tulevia heikennyksiä (seuraamalla aktiivisesti hallituksen esitysten vaikutuksia sateenkaarioikeuksiin)
 - nostamaan uusia asioita julkiseen keskusteluun
 - vaikuttamaan kuntien ja hyvinvointialueiden kautta (vaalit 2025)
 - alustamaan seuraavaa hallitusohjelmaa
 - vaikuttamaan palvelujärjestelmän osaamisen edistämiseen
 - tavoitteidemme syöttämiseen kansalaisaktivisteille
 - strategiseen verkostoitumiseen
- Kunta- ja aluevaalit 2025
 - tavoitteet asetettu keväällä 2024, syksyllä 2024 tehty puolueiden vaaliohjelmiin vaikuttamista
 - mahdollinen kärkiteema kunta- ja aluevaaleihin liittyvässä viestinnässä voisi yhdistää hedelmöityshoitoja, hedelmällisyyden säilyttämistä sekä hedelmällisyystietoisuutta, -kasvatusta ja -neuvontaa.
 - viestitään kunta- ja aluevaalitavoitteita (kärki)ehdokkaille, puolueille, medialle ja äänestäjille
 - kehoitetaan äänestäjiä varmistamaan, että ehdokas sitoutuu yhdistyksen tavoitteisiin
 - toteutetaan pienimuotoinen oma somevaalikampanja
 - osallistutaan kumppanien vaalikampanjoihin tuottamalla kampanjoihin sisältöjä yhdistyksen tavoitteista

- Monimuotoiset perheet -verkoston vaalikampanja
 - Setan koordinoima vaalikampanja
 - Lastensuojeluliiton koordinoiman verkoston Anna ääni lapselle -kampanja
- Perhepoliittiset tavoitteet 2025–2029
 - päivitetään yhdistyksen perhepoliittinen tavoiteohjelma eduskuntavaaleihin 2027 valmistautumiseksi
 - käynnistetään tavoiteohjelman tavoitteiden vieminen hallitusohjelmaan
 - edistetään puoluekokousaloitteita kesän 2025 puoluekokouksissa (teemoina ainakin useampi oikeudellinen vanhempia ja sijaissynnytys, mahdollisesti myös hedelmöityslakiuudistus)
- Kommentoidaan valtioneuvoston väestöpoliittisen selonteon luonnoksia.
- Seurataan adoptiolain mahdollisen uudistuksen edistymistä, vaikutetaan kumppanien, virkahenkilöiden sekä lausuntojen kautta.
- Useamman kuin kahden vanhemman perheet
 - Luodaan julkista ja poliittista tietoisuutta siitä, että joillain lapsilla on kahta useampia vanhempia
 - Tuotetaan lapsi- ja perhetoimijoille lisätietoa siitä, miksi on lapsen edun mukaista, että hänen kaikki vanhemmuussuhteensa vahvistetaan.
 - Edistetään puoluekokousaloitteita teemasta
 - Luodaan taustapaperi ammattilaisille ja virkahenkilöille, jossa avataan ilmoita, tarpeita ja ratkaisumalleja. Tehdään konkreettisia esityksiä, miten säätelyyn liittyviä haasteita voidaan ratkaista esimerkiksi sosiaaliturvan, huoltoratkaisujen ja perintökysymysten osalta. Jatketaan tältä osin VN-teas-hankkeen työtä.
- Trans-, muun- ja intersukupuolisten vanhemmuus:
 - Neuvotellaan hedelmöityshoitoklinikoiden ja transpolien kanssa hedelmöityshoitosten (mukaan lukien omien sukusolujen säilytys) saatavuudesta sekä riittävästä hedelmällisyysneuvonnasta
 - Jos Palko uudistaa sukupuolenkorjaushoitoihin liittyvää suositusta, huolehditaan, että siinä otetaan huomioon myös seksuaaliterveyteen ja -oikeuksiin liittyvät tarpeet.
- Sijaissynnytlaki:
 - Sijaissynnytyksivaikuttamistyötä tehdään yhteistyössä kumppanien kanssa. Sateenkaariperheet ry on koordinoinut yhteistyöverkoston toimintaa.
 - Yhteistyökumppanien kanssa tehdään loppuvuodesta 2024 uusi vaikuttamissuunnitelma, miten edistää sijaissynnytlain mukaan ottamista seuraavaan hallitusohjelmaan
 - Tuodaan teemaa poliittisen ja julkiseen keskusteluun eri tavoin.
 - Edistetään puoluekokousaloitteita teemasta
- Yhdenvertaiset hedelmöityshoidot:
 - Seurataan Palkon työtä hedelmöityshoitosuosituksen tekemiseksi, ja osallistutaan kuulemisiin ja lausutaan tuotoksista
 - Yhdessä kumppanien kanssa luodaan poliittista painetta uudistaa myös hedelmöityshoitolaki seuraavalla hallituskaudella. Edistetään mahdollisesti puoluekokousaloitteita teemasta.
 - Vaikutetaan myös suoraan, että julkisista hoidoista poistuisivat kohtuuttomat vaatimukset esimerkiksi seurustelemattomuudesta. Julkiset palvelut pitää saada käyttöön myös kumppanuusvanhemmuustilanteissa.
 - Tuetaan julkisten klinikoiden lahjasolupankkien lahjoittajarekrytointia.
 - Jos hedelmöityshoitosten kela-korvausten käsittely jatkuu eduskunnassa vielä vuoden 2024 puolella, osallistutaan keskusteluun ja annetaan lausuntoja.



Kansainvälinen vaikuttamistyö

Sateenkaariperheet ry on kansallinen toimija, jonka kohderyhmänä ovat Suomessa asuvat, Suomesta turvaa hakevat ja Suomessa asuvat liikkueissaan ulkomailla. Yhdistys toimii kuitenkin kansainvälisesti, yhteistyökumppaneilta oppien ja muita solidaarisesti tukien. Jaamme hyviä käytäntöjämme, hyödynnämme ulkomaisia esimerkkejä ja yhdessä kumppaniemme kanssa ajamme yhteisiä tavoitteita sekä Euroopan Unionissa että globaalisti.

Sateenkaariperheiden osalta suurin kansainvälistymiseen liittyvä haaste on se, että perheenjäsenten väliset juridiset suhteet saattavat menettää merkityksen, kun perhe siirtyy maasta toiseen. Toinen merkittävä näkökulma ovat sateenkaariperheellisten pakolaisten oikeudet.

Yhdistyksen merkittävimpiä kansainvälisen vaikuttamistyön kumppaneita ovat eurooppalaisten sateenkaariperhejärjestöjen kattojärjestö **Nelfa**, kansainvälisen sateenkaariperhepäivän järjestö **IFED**, maailman hlti-järjestöjen kattojärjestö **ILGA** ja ennen kaikkea sen eurooppalainen osasto **ILGA-Eurooppa**, **TransgenderEurope**, kansalliset sateenkaariperhejärjestöt eri maissa, europarlamentaarikkojen LGBTI-Intergroup ja eurooppalaisten perhejärjestöjen kattojärjestö COFACE. Sateenkaariperheet ry on yksi Nelfan perustajajäsenistä. Myös kansainvälisen sateenkaariperhepäivän organisoinnissa yhdistys on ollut alusta asti mukana.

Tavoitteet:

- saada ideoita, tietoa ja hyviä käytäntöjä oman vaikuttamistyön kehittämiseen
- puututaan suomalaisten sateenkaariperheiden haasteisiin maamme rajojen ulkopuolella, ennen kaikkea vapaa liikkuvuus Euroopan Unionissa
- tuetaan eurooppalaista verkostoitumista, jotta voitaisiin yhdessä ratkaista yllä mainittuja yhteisiä haasteita
- käytetään kv-järjestöjä tukena kotimaisten vaikuttamistyön hankkeiden edistämiseksi
- edistetään Suomeen saapuvien sateenkaariperheellisten pakolaisten asemaa

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Hallitus nimittää kv-työryhmän, joka voi esimerkiksi järjestää mielenosoituksia, tehdä blogikirjoituksia, edistää aktivismia ja hakea hankerahoituksia.
- Osallistutaan Nelfan, IFEDin ja Ilga-Euroopan vuosikokouksiin ja niiden yhteydessä järjestettäviin konferensseihin.
 - Nelfan vuosikokous maaliskuussa (yhdistyksen hallituksen jäsen jatkaa työtään Nelfan hallituksessa)
 - Ilga-Euroopan vuosikokouksessa lokakuussa osallistutaan asiantuntijapuheenvuoroilla Nelfan ja muiden tahojen järjestämiin työpajoihin.
- Yhdessä IFEDin ja muiden mantereiden sateenkaariperhejärjestöjen kanssa järjestetään toukokuun ensimmäisenä sunnuntaina Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.
- Tuetaan EU-komission esitystä perheoikeudellisten asiakirjojen yhteisestä tunnustamisesta jäsenmaissa ja viestitään siitä suomalaisille EU-päättäjille. Lausutaan prosessin etenemisvaiheista Suomessa.
- Nostetaan perheteemoja esille kansainvälisissä hlti-järjestöissä.
- Vaikutetaan eurooppalaisten lapsi- ja perhejärjestöjen toimintaan myös kattojärjestöjemme Väestöliiton ja LSKL:n kautta
- Seurataan Suomesta turvapaikkaa hakevien sateenkaariperheiden tilanteita sekä maahanmuuttoviraston ja tuomioistuimien tekemiä päätöksiä. Seurataan ennen kaikkea tilannetta Venäjällä.

Monimuotoiset perheet -verkosto vaikuttamistyön tukena

Monimuotoiset perheet -verkosto koostuu kymmenestä perheiden monimuotoisuutta edustavasta järjestöstä. Sen tarkoituksena on tehdä perhepolitiikan ja -työn kehittämis- ja vaikuttamistyötä kymmenen itsenäisen järjestön laajana ja tiiviinä yhteistyönä. Toiminnan tavoitteena on tunnistaa



järjestöjen kohderyhmiä yhdistäviä yhteisiä haasteita, etsiä niihin ratkaisuja ja viedä näitä ratkaisuja palveluiden ja lainsäädännön kehittäjien tietoisuuteen. Tavoitteena on, että yhteistoiminnan myötä syntyy uutta tietoa ja osaamista järjestöjen vaikuttamistyön keinoista ja mahdollisuuksista. Verkoston työ tukee merkittäväällä tavalla osaa Sateenkaariperheet ry:n tavoitteista, joissa on yhtymäkohtia verkoston muiden kumppanien tavoitteisiin.

Verkoston toiminnalle on saatu STEAn kohdennettu avustus. Toimintaa hallinnoi Sateenkaariperheet ry. Verkostossa työskentelee kolme työntekijää. Toiminnalla on oma yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa, joka on tämän toimintasuunnitelman liitteenä 4.

2.3. Ammatillisen työn kehittäminen

Ammatillisen työn kehittämiseen on saatu syksyllä 2024 merkittävä lisäresurssi, kun erityisasiantuntijan tehtäväkuva käynnistyi. Ammatillisen työn kehittämisen suunnitelmallista kehittämistä tehdään vuoden 2025 aikana.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Erityisasiantuntijan tehtäväkuvan käynnistyttyä syksyllä 2024 käynnistetään ammatillisen työn kehittämisen järjestelmällinen kehittämistyö, joka jatkuu koko vuoden 2025
 - priorisoidaan kohderyhmät
 - pohditaan vaikuttavimmat koulutuskanavat
 - tunnistetaan keskeisimmät palvelujärjestelmän kehittämishankkeet
 - käydään läpi oppaat, ja kartoitetaan uusien materiaalien tarvetta
 - mietitään, mille ammattilaisille suunnatuille messuille ja asiantuntijapäiville osallistutaan joko yhdistyksen omalla pöydällä tai monimuotoiset perheet -verkoston yhteisellä pöydällä

Koulutukset ammattilaisille

Yhdistyksen koulutuksissa, jotka on suunnattu lasten ja perheiden kanssa työtä tekeville ammattilaisille, tarjotaan ammattilaisille työkaluja kohdata sateenkaariperheitä palveluissa. Kohtaamisen lisäksi tarjotaan myös tietoa perheiden muodoista ja tilanteista. Kouluttamisesta vastaavat ennen kaikkea erityisasiantuntija, järjestön muu henkilökunta, palkkioperustaiset kouluttajat sekä yhteistyökumppanien kouluttajat. Koulutuksista peritään pääsääntöisesti palkkio.

Tavoitteet

- Lisätään lasten ja perheiden parissa toimivien ammattilaisten tietoa ja osaamista sateenkaariperheiden kohtaamisesta ja perheiden erityishaasteista.
- Tavoitteena on myös kehittää kasvatus- ja opetusalan sekä sosiaali- ja terveysalan yksiköiden ja oppilaitosten toimintakulttuuria yhä moninaisuudelle avoimemmaksi.
- Tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuuden toteutumista ja lisätä sateenkaariperheissä elävien lasten ja aikuisten hyvinvointia.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Järjestetään vähintään kaksi avointa verkkokoulutusta vuodessa (joista toinen Simpukan kanssa)
- Vastataan mahdollisuuksien mukaan kaikkiin ammatillista täydennyskoulutusta koskeviin koulutuspyyntöihin.
- Koulutusten markkinointia ryhdytään aloittelemaan varovaisesti osana markkinointiviestinnän kehittämistyötä
- Suunnitellaan uusia koulutustapoja esimerkiksi syventävää koulutusta lapsenvalvojille kumppanuusvanhemmuudesta.



- Erityisiä kohderyhmiä ovat neuvoloiden (vanhemmuuslaki), lastensuojelun (adoptio ja perhehoito) ja lapsettomuusklonikoiden (lahjasoluhoitot julkisilla) ammattilaiset sekä lastenvalvojat (huoltolain toimeenpano).

Koulutusmateriaalit ammattilaisille

Yhdistys julkaisee kohdennettua tietoa sateenkaariperheistä eri ammattiryhmille ja eri elämäntilanteisiin liittyen. Osa julkaisuista puhuttelee suoraan ammattilaisia. Myös seuraavassa luvussa 4.1. luetellut perheille suunnatut julkaisut palvelevat perheiden kanssa työtä tekeviä ammattilaisia. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

Tarjotaan mahdollisimman monipuolista tietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja elämäntilanteista tavalla, joka on helposti ymmärrettävä ja samaistuttava.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Kartoitetaan, mitkä uudet materiaalit olisivat kiireellisimpiä toteuttaa.
- Uusintapainoksia olemassa olevista oppaista julkaistaan tarvittaessa. Samalla ulkoasu ja sisältö päivitetään.
- Vuonna 2025 on mahdollista, että päästään jo aloittelemaan uusien oppaiden sisältöjä. Vaihtoehtoina oppaalle harkitaan myös muodoltaan eri tyyppisiä, kohdennettuja ja kohdennettuja materiaaleja.
- Koulutussisältöjä ja -dioja päivitetään resurssien mukaan.

3. Neuvonta ja valmennus

Neuvonnan ja valmennuksen kehittämiseen on saatu pieni lisäresurssi, kun erityisasiantuntijan tehtäväkuva käynnistyi. Vuoden 2025 aikana aloitellaan kehittämistyötä, mutta pääasiassa jatketaan olemassa olevilla toimintalinjoilla.

3.1. Neuvonta- ja tukimateriaalit perheille ja perhettä suunnitteleville

Yhdistys julkaisee tieto- ja tukimateriaaleja kohdennetusti eri perhemuodoille ja eri perhetilanteisiin. Materiaalit tarjoavat sekä tietoa lainsäädännöstä, perhebyrokratiasta, perheellistymistavoista ja palveluista että tukea ja ideoita kehittää perheiden valmiuksia kohdata erilaisia perhetilanteita. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

- Huomioidaan eri perhemuotojen, perhetilanteiden ja vähemmistöryhmien tiedon ja tuen tarpeet
- Perustetaan julkaistava materiaali selvitettyyn tietoon ja tarpeeseen (ks. luku 7.2.)

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Kartoitetaan, mitä uusia materiaaleja tarvitaan sukupuolivähemmistöjen lapsiperheellistymisestä ja vanhemmuudesta, esimerkiksi muunsukupuolisille odottajille.
- Tehdään suunnitelmaa, missä järjestyksessä uusia materiaaleja tuotetaan ja vanhoja päivitetään
- Suunnitellaan, missä uusissa muodoissa neuvontamateriaaleja voisi tuottaa, esimerkiksi neuvonnalliset videoklipit.
- Analysoidaan, mitkä neuvontamateriaaleista olisi kiireellisintä saada käännettyä ja mille kielille olennaisinta.
- Uusintapainoksia olemassa olevista oppaista uudella visuaalisella ilmeellä tarpeen mukaan



3.2. Neuvontapalvelu

Iso osa perhelainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää ei edelleenkään huomioi sateenkaariperheitä, mikä aiheuttaa arjen vastoinikäymisiä perheille. Tähän haasteeseen Sateenkaariperheiden neuvontapalvelu pyrkii vastaamaan. Neuvonta on byrokraattis-käytännöllistä neuvontaa, ei psykososiaalista tukea. Myöskään varsinaiseen juridiseen neuvontaan ei yhdistyksellä ole osaamista eikä resursseja. Perhesuhdekeskus tarjoaa psykososiaalista tukea perhesuhteiden tueksi erityisen haastavissa perhetilanteissa (ks liite 2). Neuvontaa tarjotaan myös kumppanuusvanhemmille sateenkaarevuudesta riippumatta.

Neuvontaa toteuttaa ennen kaikkea erityisasiantuntija. Hänen lisäksi neuvontatehtävää toteuttavat muut työntekijät. Lisäksi paikallistiimien merkitys neuvojina paikallisessa toiminnassa on korvaamaton. Neuvoa hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, perheiden läheiset, ammattilaiset ja toimittajat.

Tavoitteet:

Sateenkaariperheillä ja sellaista suunnittelevilla on mahdollisuus saada neuvoja niitä kaivatessaan. Perheet saavat tukea elämäntilanteisiin ja muutoksiin liittyviin haasteisiin ja heitä ohjataan tarvittaessa psykososiaalisen tuen piiriin. Lasta suunnittelevat ja tuoreet perheet saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita byrokratian kiemuroihin ja lasten saamiseen liittyen.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Puhelinpalvelu kaksi kertaa viikossa (toinen aamulla ja toinen lounasaikaan)
- Sähköpostineuvonnasta saa kirjallisen vastauksen viikon kuluessa
- Verkkosivuille rakennetaan usein kysytyt kysymykset –osio
- Palvelusta tiedotetaan myös englanniksi
- Muutaman kerran vuodessa toteutettavana neuvontapäivänä on kenellä tahansa mahdollisuus varata aika henkilökohtaiseen neuvontaan kasvotusten tai videoyhteyden avulla.

3.3. Perhevalmennus

Kaikille lasta suunnitteleville ja lasta odottaville perheille suunnattu Sateenkaariperheiden perhevalmennus toteutetaan kaksi kertaa vuodessa joko viikonloppukurssina (pe-su) Helsingissä (syksyisin) tai verkkokurssina (keväisin) viiden luennon sarjana viitenä peräkkäisenä viikkona arki-iltoisin. Verkkokurssseille on helppo osallistua mistä päin Suomea tahansa ja niiden tavoitteena onkin tavoittaa ihmisiä, joilla ei ole mahdollisuutta osallistua lähiopetuksena tapahtuville viikonloppukurssseille. Viikonloppukurssit järjestetään toistaiseksi Helsingissä, koska muualla ei vielä ole ollut riittävää kysyntää. Kouluttajina toimivat yhdistyksen työntekijät, mahdolliset muut asiantuntijat ja sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat. Sateenkaariperheiden perhevalmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta.

Perhevalmennus (20 oppituntia) tarjoaa tietoa erityisesti sateenkaariperheiden lapsiperheellistymiseen liittyvistä erityiskysymyksistä, käydään läpi perheiden oikeuksia etuuksiin ja huomiotavia asioita etuuksien haussa sekä syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden aikuisten välisiä suhteita, suunnitelmia ja sopimuksia jne. Valmennus on osa yhdistyksen neuvontatehtävää, sekä merkittävä vertaistuen foorumi. Sateenkaariperheiden perhevalmennus tukee perheiden ongelmien ennaltaehkäisyä, palveluneuvontaa ja toimii vahvana vertaistuen paikkana sekä mahdollisuutena muodostaa vertaisverkostoja.

Perhevalmennusta, sen muotoja ja sisältöjä kehitetään aktiivisesti ja jatkuvasti osallistujilta saamamme palautteen mukaan. Jokaisen kurssin ja luentojen painopisteet määräytyvät osallistujien perhetilanteiden ja toiveiden mukaan.



Tavoitteet:

- Tarjotaan ajanmukaista tietoa byrokratiasta selviämiseen
- Tuetaan ongelmien ennaltaehkäisyä
- Kiinnitetään tulevien vanhempien huomiota rakkaussuhdehyvinvoinnin merkitykseen
- Tarjotaan mahdollisuus muodostaa vertaisverkostoja ja saada vertaistukea

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Toteutetaan yksi viiden peräkkäisen arki-illan verkkokurssi keväällä
- Toteutetaan yksi viikonloppukurssi Helsingissä syksyllä

3.4. Kumppanuusvanhempien ennakoivalmennus

Kumppanuusvanhemmuutta harkitseville tarjottava ennakoivalmennus toteutetaan vuonna 2025 osana sateenkaariperhetoiminnan avustuskohdetta. Kumppanuusvanhemmuutta harkitseville tarjottava ennakoivalmennus varmistaa riittävän tiedon, ennakkosuunnittelun ja vanhempien väliset sopimukset, ja siten ennalta ehkäisee kriisejä sekä turvaa syntyvän lapsen asemaa. Antaa vanhemmille valmiuksia ristiriitojen ratkaisemiseen ja lapsen edun pitämiseen perheen päätöksenteon keskiössä. Vanhemmat saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita liittyen perheellistymistapoihin, perhelainsäädäntöön, etuuksiin, perhedynamiikkaan, vähemmistöstressiin jne.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Toteutetaan yksi viikonloppukurssi Helsingissä keväällä
- Toteutetaan yksi viiden peräkkäisen arki-illan verkkokurssi syksyllä

3.5. Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet

Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus kysyä asiantuntijalta. Tilaisuuksissa on mahdollista tutustua muihin lasta suunnitteleviin ja vanhemmuuskumppaneita etsiviin. Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat ikään kuin sateenkaariperheiden perhevalmennuksen tiivistelmiä. Osallistujia rohkaistaankin osallistumaan seuraavaksi perhevalmennukseen.

Tavoitteet

Tavoitteena on, että kaikilla lapsiperheellistymisestä kiinnostuneilla on saatavilla asiallista tietoa perheellistymisen vaihtoehtoista ja mahdollisuuksista. Pyritään siihen, että paikalliset vapaaehtoiset rohkaistuvat itse järjestämään tilaisuuksia.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Kannustetaan ja tuetaan vapaaehtoisia järjestämään tilaisuuksia 3-4 kaupungissa, etenkin priden aikaan.
- Erityisasiantuntija kouluttaa/perehdyttää vapaaehtoiset
- Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori ja erityisasiantuntija järjestävät vuoden aikana verkossa vähintään kolme Miten lapsia tehdään -tilaisuutta, joista yksi Helsinki Pride -viikon aikana, ja toinen TransHelsinki -tapahtumaviikolla transihmisille suunnatun Miten transihmiset tekee lapsia? -tilaisuuden ja kolmas alkuvuodesta teemalla Miten kumppanuusperheisiin tehdään lapsia.
- Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori voi järjestää tapahtuman vieraillessaan muutoin paikkakunnalla.
- Jokaisen tilaisuuden jälkeen pyritään kasaamaan osallistujista oma Alkutaipale-ryhmä, johon osallistuu lasta suunnittelevia, odottavia ja lapsen juuri saaneita.

- Tarjotaan alkutaipaleryhmäläisille mahdollisuutta osallistua sateenkaariperheiden perhevalmennukseen.
- Hyödynnetään paikallisten perheiden innokkuutta olla tilaisuuksissa mukana kokemuskouluttajina.

4. Vertais- ja vapaaehtoistoiminta

Sateenkaariperheille toteutettavan vertaistoiminnan tavoitteena on mahdollistaa ja tarjota kaikille sateenkaariperheille ja siitä haaveileville tapaamisia ja kohtauspaiikkoja, jossa voi tavata vertaisia sekä saada tukea omassa elämäntilanteessaan turvallisessa ympäristössä. Toiminnassa kaikki sateenkaarivanhemmat ja heidän lapsensa sekä kaikki sateenkaarinuoret ja -aikuiset lapsiperheitoiveineen ja -haaveineen voivat iloita ja olla ylpeitä itsestään, omasta perheestään ja läheisistään.

Sateenkaariperheiden vertaistoimintaa toteutetaan sekä valtakunnallisella että paikallisella tasolla vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin, muiden työntekijöiden sekä erityisesti vapaaehtoisten toimesta. Vertaistoiminnasta vastaa vapaaehtoistoiminnan koordinaattori. Paikallistoiminta on vapaaehtoisista koostuvien paikallistiimien suunnittelemaa ja toteuttamaa vertaistoimintaa. Vertaistoimintaa kehitetään vuonna 2025 yhdistyksen strategian 2030 sekä toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti. Erityisen kehittämisen kohteena on leiritoiminta.

4.1. Vertaistoimintaa eri kohderyhmille

Toiminnassa huomioidaan erityisesti sateenkaari-ihmisten moninaiset perhe-, suhde- ja vanhemmuuden muodot. Vertaistoiminnassa pyritään tunnistamaan vähemmistön vähemmistöjä ja sateenkaariperheyden polulla sellaisia kohtia, joissa tarvitaan erityisesti tukea. Tarjotaan tukea syrjintää ja ymmärtämättömyyttä kohtaaville sekä erityisen haavoittuvassa asemassa oleville perheille ja perheenjäsenille.

Erityisryhmiksi voidaan tunnistaa esimerkiksi sukupuoleltaan moninaiset vanhemmat perheineen, miehet ja transmaskuliinit perheineen, kumppanuusperheet, uusperheet, sijaisperheet, polyperheet, lahjasoluperheet, yhden vanhemman perheet, lapsettomat, lapsikuolemaperheet, adoptioerheet, kahden tai useamman kulttuurin perheet ja myöhäisheränneet.

Pyritään nostamaan esiin erityisen haavoittuvassa asemassa olevien tarpeita ja tukea vapaaehtoisia heille suunnatun vertaistoiminnan järjestämisessä erityisesti paikallistoiminnassa. Kohderyhmän intersektionaalisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota kaikessa vertaistoiminnassa. Innostetaan erityisryhmiin kuuluvia toimimaan vapaaehtoisena.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Vertaistoiminnan turvallisuutta ja inklusiivisuutta kaikille kohderyhmille kehitetään jatkuvasti
- Uusia toimintamuotoja kehitetään ja kokeillaan työntekijävetoisesti (myös yhteistyökumppanien kanssa)
- Turvallisemman tilan periaatteiden juurruttamista jatketaan kaikessa toiminnassa
- Moninaisuus vertaistoiminnassa
 - Tehdään vapaaehtoisten täsmäkrytointia uusille alueille ja tietyille kohderyhmille (esim. sukupuolivähemmistöille) suunnattuun toimintaan
 - Kannustetaan vapaaehtoisia järjestämään eri kohderyhmille suunnattua vertaistoimintaa
 - Tuetaan muun kuin suomenkielisen vertaistoiminnan aloittamista ja jatkamista Sateenkaariperheissä vapaaehtoistilanteen mukaan
 - Perhekahviloita ja avoimia perhetapaamisia ohjataan toteuttamaan monikielisinä vapaaehtoisten kielitaidon sen mahdollistaessa ja kiinnitetään tähän huomiota myös tapahtumaviestinnässä



- Esteettömyys ja saavutettavuus
 - Pyritään järjestämään paikallisia tapahtumia ja tapaamisia enenevässä määrin esteettömissä tiloissa aina kun mahdollista
 - Jatketaan vapaaehtoisten kouluttamista esteettömyydestä ja eri kohderyhmien huomioimisesta
 - Esteettömyyteen ja saavutettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota tapahtumaviestinnässä
 - Tapahtumien ilmoittautumisten yhteydessä järjestelmällisesti kohta, jossa voi kertoa mukautustarpeistaan osallistumisen mahdollistamiseksi

4.2. Leirimuotoinen vertaistoiminta

Leiritoiminnan kehittämishanke on käynnissä vuosien 2024–2025 ajan. Vuonna 2024 perustettu vapaaehtoisista ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorista koostuva työryhmä vetää kehittämistyötä ja hallitus tekee päätökset lopullisista toimintatavoista. Vuonna 2024 hallitus vahvisti leiritoiminnalle tavoitteet ja toimintaperiaatteet (ks alla) sekä väliaikaisen rahoitusmallin, työryhmän esityksen pohjalta. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus saada luotua pysyvät toimintatavat, työkalut ja rahoitusmalli. Myös tavoitteet ja toimintaperiaatteet päivitetään tuoreeltaan kehittämistyön tulosten pohjalta.

Leiritoiminta on muun vertaistoiminnan tavoin vapaaehtoisten järjestämää. Leiritoiminnan kehittämishankkeen aikana kehitetään vapaaehtoisille tarjottavan tuen ja työkalujen toimintamalli. Vapaaehtoiset saavat tukea kaikissa leirisuunnittelun ja toteutuksen vaiheissa. Vaikka vapaaehtoiset vastaavat leirien järjestämisestä, leirien ohjelma voi sisältää osuuksia, joiden vetämisestä vastaa joku työntekijöistä, ennen kaikkea vapaaehtoistoiminnan koordinaattori, jonka työnkuvaan leirivierailut kuuluvat. Vapaaehtoisten ja paikallistiimien keskinäistä yhteistyötä leirien järjestämisessä tuetaan.

Leirien rahoitusmalli ohjaa järjestämään leirejä leiritoiminnan tavoitteiden ja toimintaperiaatteiden mukaisesti. Vuonna 2024 vahvistettu väliaikainen rahoitusmalli (julkaistu verkkosivuilla) painottaa leirejä, jotka ovat valtakunnallisia, isoja, ruuhka-Suomen ulkopuolisia, yhteistyössä järjestettäviä ja/tai sukupuolivähemmistöille kohdennettuja. Kehittämistyön pohjalta luodaan pysyvä rahoitusmalli.

Leiritoiminnan tavoitteet:

Leiritoiminnan tavoitteet ovat samoja kuin yhdistyksen muun vertaistoiminnan tavoitteet. Niiden toteutumista mitataan yhdistyksen vertaistoiminnan kuudella mittarilla:

1. **Voimavarat:** Vanhemmat saavat tukea jaksamiseen, vanhemmuuteen ja suhteisiin. Perheiden lapset voimaantuvat kohtaamaan yhteiskunnan ennakkoluulot.
2. **Vähemmistöstressi:** Vähemmistöstressin vaikutukset lieventyvät, ymmärrys vähemmistöstressistä lisääntyy, itseluottamus lisääntyy.
3. **Osallisuus:** Osallistujat voivat osallistua turvallisesti omana itsenään, kaikki otetaan mukaan ryhmään, kokevat tulleen kohdatuiksi ja kuulluiksi.
4. **Yhteisöllisyys:** Yksinäisyyden tunne pienenee, tukiverkostot vahvistuvat, lapset tapaavat muita lapsia, aikuisille vertaistukea.
5. **Perheidentiteetti:** Perheenjäsenten perheidentiteetti ja yhteenkuuluvuuden tunne kasvavat. Ylpeys omasta perheestä kehittyy.
6. **Valmiudet:** Osallistujat saavat valmiuksia esimerkiksi vanhemmuuteen, sateenkaariperheessä kasvamiseen, vanhemmuuden jakamiseen, rakkaussuhteisiin, ristiriidoista selviämiseen ja arjessa jaksamiseen. Osallistujien valmiudet kohdata yhteisön moninaisuutta kasvavat.

Leirien järjestämisen periaatteet:

- yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja esteettömyys - turvallisempi tila toteutuu kaikilla leireillä
- leirien järjestäjillä oltava myös osaamista sukupuolen moninaisuuden kohtaamiseen
- leirejä on tarjolla valtakunnallisesti / koko jäsenistölle, eri puolilla maata
- leirejä on tarjolla myös kohdennettuna erityistarpeisille kohderyhmille, ennen kaikkea sukupuolivähemmistöille.
- leireillä tulee huolehtia, että ohjelmassa on tilaa myös vertaisuuden kokemuksen synnylle, ryhmäytymiselle ja ajatusten vaihtamiselle
- taloudellisesti kohtuulliset osallistumismaksut (kehittämistyön aikana tarkentuu, miten tähän voidaan pyrkiä ja missä on kohtuullisuuden rajat)
- lasten osallisuus

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Viedään läpi suunniteltu kehittämishanke: luodaan toimintamallit, ohjeistukset, tukikanavat ja työkalut, sekä päivitetään tavoitteet, toimintaperiaatteet ja rahoitusmalli.
- Etsitään myös uusia rahoituslähteitä. Pyritään etsimään keinoja toteuttaa myös suurempia, valtakunnallisia perheleirejä.
- Pyritään madaltamaan erityisryhmien (ks. luku 4.1) kynnystä osallistua perheleireille
- Leireille nimetään yhdenvertaisuusvastaava leirin ajaksi
- Leirien esteettömyyteen ja saavutettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota leirijärjestelyissä, leiripaikkojen valinnassa, mainonnassa ja ohjelmassa
- Jokaiselle leirille luodaan turvallisuussuunnitelma olemassa olevan mallin pohjalta.

Vuonna 2025 toteutetaan vähintään 11 leiriä, joilla tavoitetaan alla olevat määrät leiriläisiä (yhteensä n. 370 leiriläistä). Toimintavuoden aikana vapaaehtoiset tulevat järjestämään myös muita leirejä.

- Sateenkaariperheleiri, 70 henkilöä (Oulun ja Jyväskylän paikallistiimit)
- Translasten ja -vanhempien perheiden leiri, 70 henkilöä (yhteistyössä Translasten ja -nuorten perheet ja SMOK)
- Kumppanuusvanhemmuusperheiden perheleiri, 40 henkilöä
- Tampereen sateenkaariperheleiri, 60 henkilöä
- Tuettu loma rajatulle kohderyhmälle – suunnitelmat vielä auki, 50 henkilöä (yhteistyössä lomajärjestön kanssa)
- Transmaskuliinien isäleiri, 16 henkilöä
- Aikuisten vapaaviikonloppu, 16 henkilöä (Tampereen tiimi)
- Vanhempien toiminnallinen viikonloppu, 10 henkilöä (Helsingin tiimi)
- Teinien vanhempien viikonloppu, 12 henkilöä
- Deep reading! Keskity lukemaan -leiri, 8 henkilöä
- Sateenkaariperheiden aikuisten leiri Hailuodossa, 8 henkilöä
- Sateenkaariperheiden aikuisten vaellus, 10 henkilöä

4.3. Vertaistoiminta verkossa

Verkkovertaistoimintaa ei aktiivisesti kehitetä vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Kysyntää verkkovertaistoiminnalle toisinaan on, joten pysytään hereillä käynnistämään toiminta, mikäli tarvetta ilmenee.

Verkossa järjestettävä vertaistoiminta tarjoaa mahdollisuuden saada ja antaa vertaistukea maantieteellisestä sijainnista riippumatta. Verkkovertaistoiminnalla voidaan tavoittaa ne ihmiset, jotka asuvat kaukana suurista kaupungeista ja sateenkaariperhetapaamisista tai eivät koe kasvokkain tapahtuvia tapaamisia ja ryhmiä omakseen tai muusta syystä jäisivät vaille



vertaiskeskusteluja. Verkkovertaistoiminnalla voidaan madaltaa kynnystä osallistua yhdistyksen toimintaan ja houkuttaa osallistujia myös kasvokkain tapahtuvaan toimintaan.

Verkkovertaistoiminnan muotoja ovat vertaisryhmät, verkkoluennot ja vertaisillat, ryhmächatit ja verkkopalvelut Hyvä Kysymys -sivustolla sekä sosiaalisen median yhteisöt:

Vertaisryhmät ovat verkkotapaamisia, jotka toteutetaan videotapaamisalustoilla (Zoom, Teams, jne.). Ryhmät toimivat niin sanotun avoimen tai suljetun ryhmän periaatteilla. Tapaamisia ohjaa vertaisohjaaja ja ne ovat teemoitettuja keskustelun tueksi. Vertaisryhmiä voi olla joko kaikenlaisille sateenkaariperheille suunnatut tai esimerkiksi perhetyypin mukaan suunnatut ryhmät.

Teemaillat ovat tietyille kohderyhmälle/erityisryhmille kohdennettuja ammattilaisten ohjaamia info- ja keskustelutilaisuuksia. Verkkoluennon ja vertaisillan voidaan yhdistää samaan tapahtumaan tai järjestää ominaan. Teemailloissa voi olla esimerkiksi yhteistyössä toisen järjestön kanssa järjestettävä luentomainen tieto-osio sateenkaariperhe-erityisestä näkökulmasta käsin, kokemusasiantuntijan puheenvuoro ja ohjattu vertaiskeskustelu osallistujien kesken teemasta.

Vertaisryhmächatit ovat ryhmämuotoisia reaaliaikaisesti kirjoitettuja keskusteluja. Sateenkaariperheiden ryhmächatit on suunnattu sateenkaariperheille ja -suunnittelijoille. Keskustelua käydään nimimerkin turvin määrääjän. Keskustelua ohjaavat ja tarvittaessa moderoivat koulutetut vertaisohjaajat. Ryhmächatteja voidaan teemoittaa esimerkiksi perhemuodon tai erityisryhmän mukaan. Ryhmächatit järjestetään Väestöliiton ylläpitämällä Hyvä kysymys -verkkoalustalla. Muita sateenkaariperheille suunnattuja **verkkopalveluja** Hyvä kysymys -sivustolla ovat esimerkiksi artikkelit, verkkoluennot, neuvonta ja tukipalveluita, podcastit, vertaisryhmiä ja verkkokursseja.

Sosiaalinen media tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia paitsi yhdistyksen viestintään myös vertaistukeen. Sateenkaariperheille ja -perhettä suunnitteleville on useita Facebook-ryhmiä, joista yhdistys pitää listaa verkkosivuilla. Suurin osa ryhmistä on vapaaehtoisten (vertaisten) perustamia ja ylläpitämiä. Paikallistiimit ylläpitävät myös omia alueellisia suljettuja tai avoimia Facebook- ja WhatsApp-ryhmiä sekä sähköpostijakelulistoja alueensa sateenkaariperheille.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Vapaaehtoisresursseista ja kysynnästä riippuen voidaan toteuttaa vertaisryhmiä tai vertaisryhmächatteja
- Toteutetaan yksi tai kaksi verkkoluentoa ja vertaisiltaa erityiskohderyhmille yhteistyössä muiden järjestöjen/ammattilaisten kanssa
- Ylläpidetään listausta sosiaalisen median yhteisöistä verkkosivulla

4.4. Paikallinen vertaistoiminta

Vapaaehtoistyöntekijät muodostavat alueellisia ryhmiä eli paikallistiimejä, jotka suunnittelevat ja toteuttavat valtaosan yhdistyksen vertaistoiminnasta. Paikallinen vertaistoiminta muotoutuu etenkin tekijöidensä, mutta myös osallistujiensa kaltaiseksi. Paikallistiimeille ja vapaaehtoisille tarjotaan koulutusta, ideoita ja tukea sekä ohjataan vuositeeman, strategian ja muiden tärkeiden painotusten huomioimiseen toiminnassa. Paikallistiimien toimintaa ohjaa paikallistiimin hallinnon vuosikello, paikallistoiminnan tavoitteet ja kriteerit määrärahojen jakoon sekä muut yhdistyksen säännöt, strategia ja suunnitelmat.

Vuonna 2025 paikallistiimejä toimii seuraavilla alueilla/paikkakunnilla aakkosjärjestyksessä (suluissa tiimit joiden toiminnan toteutuminen epävarmaa):

- Helsinki/pääkaupunkiseutu
- Häme
- (Joensuu)
- Jyväskylä
- Keski-Uusimaa



- Kokkola
- Kuopio
- Kymenlaakso
- (Lappeenranta)
- Länsi-Pirkanmaa
- Oulu
- (Porvoo)
- Rovaniemi
- Tampere
- Turku

Paikallistiimien tarkemmat suunnitelmat vuodelle 2025 liitteessä 1

Ohjattu vertaistoiminta voi olla keskustelevaa (esim. vertaisryhmät), toiminnallista (esim. teemaillat ja retket), vapaamuotoista oleskelua (esim. perhekahvilat), suljettua (osallistujat sitoutuvat toimintaan tietyksi ajaksi) tai avointa (mukaan voi tulla uusia osallistujia milloin vain). Sateenkaariperheiden paikallisen vertaistoiminnan voi karkeasti jaotella perheille, alle kouluikäisille, kouluikäisille ja aikuisille suunnattuun toimintaan sekä kulttuuriseen ja yhteisölliseen toimintaan.

Perheille suunnattu toiminta

Perheille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi perhetapaamiset, perhekahvilat, retket ja leirimuotoinen toiminta. Toiminnassa ominaista on, että se tarjoaa lapsille leikkiseuraa ja oman perheen näkyväksi ja hyväksytyksi tulemisen kokemuksia sekä aikuisille mahdollisuuksia saada vertaistukea. Perhetapaamiset ja perhekahvilat ovat matalan kynnyksen tapahtumia, joihin on helppo osallistua ja sitä kautta uskaltautua mukaan myös muuhun yhdistyksen toimintaan. Perhekahvilat ja -tapaamiset voivat olla suunnattu tietyille kohderyhmälle, kuten sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila, polyperhekahvila, kumppanuusvanhemmuusperhekahvila, *family club* ja *tvåspråkiga familjecafé*.

Alle kouluikäisille suunnattu toiminta

Alle kouluikäisille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi leikkipuistotapaamiset, satuhetket, taaperotapaamiset ja lastentuokiot. Lapset osallistuvat toimintaan vanhempiensa kanssa ja toiminnan tavoitteena voi olla paitsi lapsille elämysten ja omien ikätoverien kanssa kohtaaminen myös lapsen ja vanhemman vuorovaikutussuhdetta vahvistavat elementit. Osassa perhetapaamisista on omaa ohjelmaa aikuisille ja lapsille.

Kouluikäisille suunnattu toiminta

Kouluikäisille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi toiminnalliset ja vertaistuelliset koululaistapaamiset, koululaisleirit ja retket. Koululaiset ovat tervetulleita kaikkiin perhetapaamisiin siinä missä pienemmätkin, mutta koululaisten toiminnassa huomio kiinnitetään kouluikäisten erilaisiin tarpeisiin leikki-ikäisiin nähden. Toiminnassa tunnistetaan, että vertaiskokemukset saman ikäisten kanssa ovat erityisen tärkeitä oman identiteetin rakentamisessa. Toiminnalla tuetaan myös kouluikäisten ja vanhempien keskinäisiä suhteita. Osa toiminnasta on suunnattu ainoastaan koululaisille, mutta useimmat koululaisten perheille, joten myös vanhemmat ja pikkusisarukset ovat tervetulleita. Pääkohderyhmänä 7-17-vuotiaat.

Aikuisille suunnattu toiminta

Aikuisille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi alkutaival-tapaamiset, vertaisryhmät, aikuisten retket ja leirimuotoinen toiminta ja teemaillat. Aikuisille suunnatussa toiminnassa tunnistetaan erityisesti eri kohderyhmät. Alkutaival-toiminta on tarkoitettu perheellistymistä suunnitteleville, haaveilijoille sekä jo lasta odottaville ja vauva-arkea eläville. Erilaisia vertaisryhmiä on mm. sateenkaarevat isyys, sosiaaliset vanhemmat, yhden vanhemman perheet, myöhäisheränteet, sukupuoleltaan moninaiset vanhemmat, uusperheiden tapaamiset.



Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta

Paikallistiimit osallistuvat alueillaan erilaisiin kulttuuritapahtumiin ja teemapäiviin tai -viikkoihin järjestämällä näihin liittyviä tapaamisia ja tapahtumia. Osa vapaaehtoisista tekee myös paikallista vaikuttamistyötä, kuten kouluttaa opiskelijoita ja ammattilaisia tai vierailee kouluissa ja yhteisöissä. Paikallistiimit tekevät usein myös läheistä yhteistyötä alueen muiden perheitoimijoiden ja -palveluiden tai esimerkiksi nuorisotyön kanssa.

Kansainvälistä sateenkaariperhepäivää (IFED eli International Family Equality Day) vietetään aina toukokuun ensimmäisenä sunnuntaina samanaikaisesti kymmenissä maissa ympäri maailman. Teemapäivänä järjestetään sateenkaariperhetapahtumia sadoissa kaupungeissa kaikilla mantereilla. Päivä toimii tutustumisen väylänä ihmisille sekä näkyvänä tapahtumana lisää ihmisten tietoisuutta sateenkaariperheistä.

Pridet ovat suosittuja tapahtumia, jotka keräävät suuren osallistujamäärän tapahtumillaan ja tuo näkyvyyttä yhdistykselle. Paikallisten Setojen ja Pride-organisaatioiden toimesta tiedotus tavoittaa sellaisia henkilöitä, jotka ovat olleet Sateenkaariperheet ry:n viestinnän ulottumattomissa. Perheille suunnatut tapahtumat tuovat uusia osallistujia etenkin paikallistoiminnan piiriin. Pride-tapahtumat toimivat matalan kynnyksen tutumisväylinä ja uuden toiminnan lanseeraaminen Prideilla voi auttaa kohderyhmän löytämisessä. Esittelypöydät ja -teltat sekä lapsettomille suunnatut tilaisuudet lisäävät yhdistyksen näkyvyyttä lapsettomalle sateenkaarikansalle (ja muulle yleisölle) helpottaen heidän löytämistään yhdistyksen tarjoaman vertaistuen ja palveluiden pariin. Esimerkkejä Pride-ohjelmasta ovat Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet, perhepiknikit, kulkueblokki (lastenvaunuilla), vertaisryhmät ja -tapaamiset sekä perheretket.

TransHelsinki on sukupuolen moninaisuutta juhlistava teemaviikko, joka sijoittuu perinteisesti 20.11. vietettävän kansainvälisen transmuistopäivän (TDOR eli Transgender Day Of Remembrance) ympärille. Samana päivänä on myös lapsen oikeuksien päivä. Viikon perheille suunnattuun ohjelmaan voi kuulua esimerkiksi perhetapaaminen, sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila, verkkoluento- tai vertaisilta ja Miten transihmiset tekevät lapsia? -tilaisuus.

Tavoitteet:

- IFED- ja Pride-tapahtumia järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla
- Yhä useampi tulee tietoiseksi yhdistyksen olemassaolosta ja löytää sen palveluiden ja toiminnan pariin
- Paikallistiimit hyödyntävät monipuolisesti alueensa yhteistyöverkostoja
- Paikallistiimejä ja vapaaehtoisia motivoidaan ottamaan vastuuta oman alueensa ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttamisesta ja vaikuttamistyöstä
- Paikallismedia huomioi tapahtumat

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Tiedotetaan tapahtumista hyvissä ajoin tapahtumakalenterissa ja kunkin paikkakunnan tiedotuskanavilla
- Pride-tapahtumien perheille suunnatusta ohjelmasta kootaan tapahtumakalenteriin tietoa sekä jatketaan vuonna 2022 lanseeratun #PerhePride -tunnisteen käyttöä (työntekijät)
- Innostetaan paikalliset järjestämään sateenkaariperhepäivän tapahtumia ja järjestämään Pride-tapahtumissa perheohjelmaa sekä osallistumaan yhdistyksen esittelypöydällä/-teltalla päätapahtumiin
- Koulutetut vapaaehtoiset järjestävät Miten lapsia tehdään? -tilaisuuksia Pride-tapahtumien yhteydessä 3-4 paikkakunnalla
- Helsingin paikallistiimi järjestää TransHelsinki -viikolla perhetapaamisen. Työntekijävetoisesti järjestetään Miten transihmiset tekevät lapsia -tilaisuus



4.5. Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen

Vertaistoiminnan ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen on yksi järjestön keskeisistä tavoitteista. Kehittämistyötä tehdään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti yhdistyksen strategian mukaisesti. Vertaistoimintaa kehitetään paitsi työntekijöiden toimesta myös vapaaehtoisten kanssa ja erityisesti vapaaehtoisille. Vertaistoiminnan kehittämisestä vastaa vapaaehtoistoiminnan koordinaattori.

Vapaaehtoiset toimivat yhdistyksen vertaistoiminnassa erilaisilla vapaaehtoistyön tasoilla, eri aikaresursseilla ja erilaisista motiiveista lähtöisin. Vapaaehtoiset toimivat yhdistyksessä useimmiten paikallisessa toiminnassa paikallistiimeissä tai valtakunnallisessa toiminnassa verkkotiimeissä, leiritiimeissä, kokemuskouluttajina ja lastenohjaajina/-hoitajina. Vapaaehtoistoiminnan avulla voidaan tarjota sellaisia erityisiä toimintamuotoja ja vertaistukea, joita muutoin ei olisi mahdollista tarjota. Vapaaehtoiset ovat myös hyvin erilaisia taidoiltaan ja tiedoiltaan. Vapaaehtoisten tukeminen, kannustaminen ja kouluttaminen näyttelevät tärkeää roolia heidän jaksamisensa ja motivaation ylläpitämisessä ja on sitä kautta vertaistoiminnan kehittämisen tärkeimpiä tehtäviä.

Tavoitteet:

- Suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintaa vapaaehtoistoiminnan näkökulmasta
- Taata vapaaehtoisten oikeuksien toteutuminen
- Pitää yllä vapaaehtoisrekisteriä
- Varata vapaaehtoistoimintaan riittävät resurssit
- Ottaa vastaan vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet ja pyrkiä etsimään heille heidän taitojensa mukaisia tehtäviä sekä innostamaan heitä mukaan vertaistoiminnan kehittämiseen
- Tarjota vapaaehtoisille tehtävässä tarvitsemaansa perehdytystä, koulutusta, ammatillista tukea, ohjausta ja työvälineitä toimintaan
- Arvioida toiminnan riskit ja varmistaa turvallinen toimintaympäristö niin vapaaehtoisille kuin osallistujille
- Tarjota mahdollisuus kehittyä, oppia ja kokea uutta vapaaehtoistoiminnassa
- Vapaaehtoinen kokee itsensä arvokkaaksi ja tärkeäksi osaksi yhdistystä
- Vapaaehtoinen kokee itsensä motivoituneeksi sekä toimii ilolla ja ylpeydellä yhdistyksen edustajana
- Vertaistoiminnan ja vapaaehtoistyön kehittäminen on suunnitelmallista ja tavoitteellista
- Vertaistoiminta vastaa kohderyhmän tuen tarpeisiin ja toiveisiin

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Pidetään 2023 käyttöön otettua vapaaehtoisrekisteriä ajantasaisena
- Vertaistoiminnan kehittämisen keskiössä on vapaaehtoisten hyvinvointi, innostaminen ja palkitseminen
- Jatketaan toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman juurruttamista toimintaan
- Vapaaehtoisille kehitetään hyödyllisiä ja toimintaa helpottavia työvälineitä verkkosivujen materiaalipankkiin
- Vapaaehtoiisiin pidetään jatkuvaa yhteyttä
 - Vapaaehtoisten kuukausikirje
 - Henkilökohtainen yhteydenpito
 - Kehittämispäivät/-tapaamiset (ks alla)
 - Paikallistiimin ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin tapaamiset paikkakunnilla
 - Pyritään järjestämään jokaisen tiimin kanssa kerran vuodessa tai vähintään kahden vuoden välein
 - Tapaamisen yhteydessä voidaan järjestää yhteistyössä tapahtuma perheille ja/tai suunnittelijoille



- Vapaaehtoisille tarjotaan monipuolisesti koulutusta
 - Sateenkaariperheiden vapaaehtoistyön perehdytyskoulutus (n. 10 ot) järjestetään kerran vuoden alussa uusille vapaaehtoisille
 - Vapaaehtoisten kouluttamista jatketaan seuraavista teemoista
 1. Esteettömyys ja saavutettavuus
 2. Antirasismi
 3. Vaikuttamistyö/mediaviestintä
 4. Leiritoiminta
 - Verkkokokouksia/-koulutuksia vapaaehtoisille kaksi kertaa vuodessa painottaen kevät- ja syyskauden aloituksia
 - Setan ryhmänohjaajakoulutusta ja kokemuskouluttajien koulutuksia
 - Muiden yhteistyökumppanien koulutuksia (esim. KSL, Soste ja Kepa)
 - Koulutukseen osallistuvien kulut korvataan
- Uusia vapaaehtoisia otetaan ja innostetaan mukaan toimintaan
 - Uusien vapaaehtoisten täsmärekrutointia tehdään uusille alueille ja erityisryhmien toimintaan
 - Saadaan alulle tai käynnistetään uudelleen vertaistoimintaa yhdellä uudella paikkakunnalla toimintavuoden aikana
 - Uusia vapaaehtoisia rekrytoidaan paikallistiimeissä sekä valtakunnallisilla rekrytointikampanjoilla erityisesti ennen alla mainittuja koulutuksia
 - Paikallistiimejä tuetaan uusien vapaaehtoisten rekrytoinnissa esimerkiksi tuomalla paikallistiimien toimintaa aiempaa näkyvämmäksi viestinnässä sekä julkaisemalla vapaaehtoisena toimivien esittelyjä ja tarinoita
- Vapaaehtoisten hyvinvointia ja jaksamista tuetaan
 - Vapaaehtoisille tarjotaan riittävä perehdytys ja tietoa vertaistoiminnan koordinaattorilta ja tiiminsä pidempiaikaisilta vapaaehtoisilta
 - Vapaaehtoisia muistetaan ja palkitaan vuosittain
 - Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuuksia virkistytymiseen
 - Tuetaan vapaaehtoisten ryhmäytymistä
 - Järjestetään vapaaehtoisen ja vertaistoiminnan koordinaattorin välisiä yksilöllisiä kehityskeskusteluista tarpeen mukaan
 - Vapaaehtoisten palaute-/seurantakyselyt toteutetaan syksyisin
 - Ylläpidetään vapaaehtoisten valtakunnallisia viestiryhmiä keskinäiseen vertaistukeen (WhatsAppissa)
 - Kannustetaan vertaisoppimiseen toisiltaan ja kehitetään yhteistyötä yli tiimirajojen
 - Tarjotaan työnohjauksellista tukea
- Hallituksen osallistumista vertaistoiminnan kehittämiseen kehitetään

Kehittämispäivät / -tapaamiset paikallistiimeille

Kerran vuodessa järjestetään kaksipäiväiset vapaaehtoistoiminnan kehittämispäivät (aiemmin paikallistoiminnan kehittämispäivät) vaihtuvalla paikkakunnalla sekä syksyisin vapaaehtoisille ja heidän perheilleen yhteinen toimintapäivä Helsingissä. Kehittämistapahtumat ovat luonteeltaan erilaiset: toinen aikuisille suunnattu, virkistytymisen ja oppimisen täyteinen viikonloppu ja toinen puolestaan mahdollistaa perheiden mukaan ottamisen toimintaan yhteiseen tekemiseen ja viihtymiseen tähtäävässä päivätahtumassa. Lisäksi vapaaehtoiset kokoontuvat yhteen noin neljä kertaa vuodessa erilaisissa verkkotapaamisissa ja -koulutuksissa.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Järjestetään kaksipäiväiset vapaaehtoistoiminnan kehittämispäivät Tampereella 22.-23.3.2025 yhdessä Perhesuhdekeskuksen kanssa
- Järjestetään syksyn toimintapäivän 1.11.2025 Helsingissä vapaaehtoisille perheineen
- Kehittämispäivillä panostetaan ryhmäytymiseen, hyvien kokemusten ja käytäntöjen jakamiseen sekä tarjotaan koulutusta ja virkistytymistä

- Kehittämispäiviin kuuluu aina jonkinlainen koulutuksellinen osuus
- Tapahtumaan osallistuneilta vapaaehtoisilta kerätään aina palaute, jonka pohjalta seuraavan vuoden koulutukselliset osuudet suunnitellaan vastaamaan vapaaehtoisten tarpeita ja toiveita
- Vuonna 2025 kehittämispäivien koulutusten teemoja ovat antirasismi ja turvallisemman tilan kehittäminen sekä paikallismedian kanssa työskentely
- Kehittämispäivissä opittua jaetaan myös niille vapaaehtoisille, jotka eivät ole osallistuneet tapahtumaan
- Myös hallitus osallistuu kehittämispäiville ja pääsee tutustumaan vapaaehtoisiiin. Kehittämispäivien yhteydessä järjestetään myös yhdistyksen kevät- ja syyskokoukset. Kehittämispäivien ohjelmaa ei järjestetä päällekkäin kokousten kanssa.

5. Viestintä, järjestöllinen kehittäminen ja hallinto

5.1. Viestintä

Viestintästrategian 2023–2026 toimeenpanon kolmantena vuonna keskitytään yhdistyksen verkkosivujen kokonaisuudistukseen, johon kaikki lapsiperhetyön tiimin työntekijät osallistuvat, viestintäpäällikkö johtaa prosessia. Lisäksi panostetaan yhdistyksen sisäisen kriisiviestinnän kehittämiseen sekä vapaaehtoisille viestimiseen. Viestintäkampanjoiden määrä pidetään 2025 minimissä. Vuonna 2025 jatketaan myös 2024 suunniteltujen vaikuttamis- ja mediaviestintäkäytäntöjen jalkauttamista. Eri yksiköille/toiminnoille tehdään 2024 omat viestintäsuunnitelmat, jotka fokusoivat työtä 2025. Kumppanuusvanhemmaksi.fi-sivustoa ylläpidetään ja korjauksia tehdään tarvittaessa.

Viestinnän strategiset tavoitteet vuonna 2025:

1. Viestintämme on saavutettavampaa (verkkosivut)
2. Työyhteisön kriisiviestintävalmiudet vahvistuvat
3. Viestintämme vapaaehtoisille on motivoivaa, luottamusta rakentavaa ja (viestintä)aktiivisuutta lisäävää

Mediaviestintä (/viestintä suurelle yleisölle):

1. Lisätään vapaaehtoisten toimijuutta ja tietoa median kanssa toimimisesta
2. Pyritään siihen, että tiedotteet menevät läpi enenevissä määrin
3. Pidetään yhteyttä toimittajiin ja kartutetaan listaa toimittajista ja medioista, jotka todennäköisesti nostaisivat aiheitamme esiin
4. Tarjotaan haastateltavia medialle (sekä asiantuntijoita että ydinkohderyhmää eli sateenkaariperheitä ja pohtivia)
5. Pyritään tavoittamaan sellaisia vaikuttajia/julkisuuden/politiikan henkilöitä, jotka olisivat halukkaita toimimaan äänitorvena teemoillemme
6. Osallistutaan yhteiskunnalliseen keskusteluun resurssien rajoissa (erit. Instagram)

Verkkosivut ja materiaalit:

1. *Sateenkaariperheet ry:n verkkosivut* uudistetaan kokonaisuudessaan 2025 (rakenne, ilme, navigointi), sisällöt käydään läpi ja ne päivitetään / päivitystarpeet asetetaan jonoon. Vuoden 2025 alussa kilpailutetaan palveluntarjoaja. Verkkosivu-uudistuksen yksi tavoite on se, että sivuista tehdään saavutettavammia, käyttäjäystävällisempiä ja kohderyhmät löytävät heitä koskevan olennaisen tiedon aiempaa helpommin (sukupuolen moninaisuus ja vanhemmuus, vanhemmuutta suunnittelevat, miehet, osiot myös toiminnan valtakunnallisuudesta ja alueellisesta yhdenvertaisuudesta). Tarkemmat tavoitteet määritellään yhdessä palveluntarjoajan kanssa.

2. *Materiaalit*: Erityisasiantuntija kartoittaa opastarpeita 2025

Muut viestinnän kanavat:

Tarkemmin viestinnän keinot ja kanavat listataan viestintästrategiassa 2023–2026. Keinot ja kanavat valitaan aina strategisten tavoitteiden mukaan.

- Syksyllä 2024 uudistuneet uutiskirjeet toimitetaan toimintavuoden aikana jäsenille ja sidosryhmärekisterin noin 1000 yhteistyökumppanille. Toinen uutiskirje keskittyy vaikuttamistyöhön kohderyhmänä yhteistyökumppanit ja päättäjät, toinen toimintaan, tapahtumiin ja neuvontaan kohderyhmänä sateenkaari-ihmiset, perheet, jäsenet jne. Uutiskirjeille määritetään tavoitteet 2024, joiden toteutumista seurataan 2025 eteenpäin.
 - o Käytössä MailChimpin laajennettu statistiikka, jotta voidaan paremmin seurata muutoksia avausprosentteissa ym.
- *Sosiaalinen media*: Vuonna 2025 aktiivisessa käytössä Instagram ja Facebook (+ Metan mainostyökalut), LinkedIn ja Threads myös käytössä ja mahdollisuuksia pohditaan, X:n käyttö jää vähäiseksi

Viestinnän kampanjoita:

1. Kunta- ja aluevaalien kampanjointi 2025
2. Uutiskirjeiden tilaamiseen kannustava kampanja / muut toimenpiteet
3. Uusien verkkosivujen julkaisun myötä pohditaan, mitä tietokokonaisuuksia halutaan nostaa esiin kampanjan muodossa kävijöiden lisäämiseksi
4. Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä (IFED) 4.5.2025
5. Valtakunnallinen #PerhePride-kampanjointi ja tapahtumien mainostus Priden aikaan (touko-syyskuu), tasavertaisuus paikkakunnittain
6. Väestöliiton Vanhemmuuden viikon ja päivän kampanjointiin osallistuminen, jos resursseja ja sopiva teema (touko-kesäkuu)
7. Teemapäivien ja -viikkojen viestintään osallistuminen vuoden ympäri erit. sateenkaariperheiden, -vanhempien ja -lasten näkökulmasta

5.2. Sateenkaariperheitä ja perhettä suunnittelevia koskevan tiedon kerääminen

Sateenkaariperheiden ja perhettä suunnittelevien oikeuksiin, mahdollisuuksiin ja hyvinvointiin liittyy edelleen lukuisia asioita ja tekijöitä, joita ei tunneta.

Tavoitteet

Yhdistyksen toiminta perustuu tutkittuun tietoon kohderyhmän tarpeista. Ammatillisen työn kehittäminen ja lainsäädäntöön ja palvelujärjestelmään vaikuttaminen priorisoidaan selvitysten mukaisesti olennaisimpiin ja kiireellisimpiin asioihin.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Vuonna 2025 ei kerätä parillisina vuosina kerättävää suurta sateenkaariperhekyselyä
- Mahdollisia muita aiheita, joista kyselyitä voisi olla tarkoituksenmukaista tehdä, on samaa sukupuolta olevien parien kokemukset adoptiopolutta ja myöhäisheräneiden perhetilanteet

5.3. Jäsenpalvelujen kehittäminen

Yhdistyksen jäsenmäärä on vaihdellut viime vuosina, mutta on ollut jo useita vuosia yli 1000. Toimintansa kautta yhdistys tavoittaa myös satoja henkilöitä, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Kyselyiden mukaan suuri osa toimintaan osallistuvista ei ole jäseniä.

Tavoitteet

Jäsenet kokevat, että he ovat osa tärkeää kansalaisliikettä, ja haluavat tukea yhdistyksen tavoitteiden toteutumista pysymällä yhdistyksen jäsenenä. Ne jäsenet, jotka osallistuvat yhdistyksen toimintaan, saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot toiminnasta. Jäsenyyteen liittyvät



prosessit sujuvat nopeasti ja ilman virheitä. Jäseneksi liittyminen on houkuttelevaa ja helppoa. Yhdistyksen jäsenmäärä kasvaa.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Jatketaan jäsenviestintä uudistuksen käyttöönottoa

5.4. Hyvä hallinto varmistaa toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden

Yhdistyksen toiminnan suuntauksista päättää yhdistyksen yleinen kokous, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toimintasuunnitelman toteuttamisesta vastaa hallitus, jota johtaa puheenjohtaja. Hallitus kokoontuu 6–8 kertaa vuodessa. Hallituksen esittelijänä toimii toiminnanjohtaja.

Vuonna 2022 vahvistettu strategia 2030 ohjaa myös hallinnon kehittämistä. Yhdistyksen hallintoa ohjaa johtosääntö, joka sisältää myös henkilöstöhallinnon ohjeet. Johtosääntöä tarkennetaan vuosittain. Muita ohjaavia asiakirjoja ovat taloussääntö (sisältää matkustussäännön), palkkapolitiikka (päivitetty 2020), tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat (viimeksi päivitetty 2023 ja 2024), perheystävällisyysohjelma (luotu 2022), työsuojelun toimintaohjelma (luotu 2024) sekä paikallistoiminnan tavoitteet ja määrärahojen myöntämisen kriteerit (päivitetty 2019).

Tavoitteet

Huolehditaan, että yhdistyksen hallinto tukee suunnitelmallista ja tehokasta perustehtävän toteuttamista ja tarkkaa taloudenpitoa. Hyvä hallinto huomioi kaikki yhdistyksen toimijat, jäsenet, osallistujat ja asiakkaat yhdenvertaisesti.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Tehdään vuosittain strategian 2030 toimeenpanosuunnitelma ja toimintasuunnitelma
- Vahvistetaan turvallisuusohjeistus työryhmän valmistelun pohjalta.
- Vuosien 2024–2025 aikana luodaan leiritoiminnan tavoitteet, periaatteet ja kriteerit määrärahojen jakamiseen.
- Toteutetaan vertaistoiminnan ja perhesuhdekeskuksen ohjaamisen uudet rakenteet.
- Järjestetään kevätkokous la 22.3. paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä Tampereella
- Syyskokous järjestetään la 1.11. yhdistyksen toimistolla Helsingissä osana syksyn toimintapäivää, joka sisältää oman ohjelman paikallistiimien vapaaehtoisille.

Henkilöstö

Yhdistys työllistää vuonna 2025 yhteensä 10 täysiaikaista työntekijää.

Työntekijöiden osaamista ja jaksamista tuetaan säännöllisellä koulutuksella ja virkistyspäivillä. Esihenkilötyötä tuetaan johtosäännöllä, joka sisältää henkilöstöohjeen, sekä vuonna 2020 käynnistetyn esihenkilötyöryhmän toiminnalla. Palkkausta kehitetään vuonna 2020 vahvistetulla palkkalinjauksella. Työyhteisön toimintaa kehitetään vuonna 2023 päivitettyllä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla, vuonna 2022 vahvistetulla perheystävällisyysuunnitelmalla, vuonna 2024 vahvistetulla työsuojelun toimintaohjelmalla sekä viestintästrategialla 2023–2026. Loppuvuodesta 2023 vahvistettiin myös varhaisen tuen malli. Toteutetaan työterveyshuoltoa yhteistyössä Terveystalon kanssa työterveyshuollon toimintasuunnitelman pohjalta. Jatketaan vuonna 2024 käynnistettyä turvallisuusohjeistuksen työstämistä. Tarjotaan koko henkilöstölle yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

Kehittämiskohteet priorisoidaan ja aikataulutetaan yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Kehittämiskohteet vuonna 2025:

- henkilöstön kehittämispäivien juurruttaminen käytäntöihin
- hybridityökäytännöt
- sisäinen viestintä
- sijaisjärjestelyt



Seuranta ja arviointi

Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja vuosikokous seuraavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista raportoinnin sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmien avulla. Hallituksen asettamat työryhmät kehittävät ja valvovat tavoitteiden toteutumista. Työntekijät raportoivat hallitukselle toiminnan toteutumisesta. Keskeisimmille toiminnoille laaditaan tarkennetut toimintasuunnitelmat. Keskeisimmistä toiminnoista, osallistujamääristä ja yhteydenotoista pidetään kirjaa ja seurataan kysynnän kehittymistä. Jäsenistölle tehdään joka toinen vuosi jäsenkysely, jolla kartoitetaan jäsenten toiveita, tarpeita ja kokemuksia yhdistyksen toiminnassa mukanaolosta. Leireistä ja perhevalmennuksista kerätään aina palaute osallistujilta. Vaikuttamistoimintaa arvioidaan yhteistyössä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa. Vuosien 2021–2023 aikana on työstyetty kaikkien toimintojen tuloksellisuuden mittaamiseen soveltuvat mittarit, joilla toimintaa raportoidaan myös STEAlle.

Toimitilat

Sateenkaariperheet ry:n toimitilat sijaitsevat Helsingissä, Haapaniemenkatu 7-9C, 2.krs. Toimitila on 525 neliön kokoinen ja koostuu kahdeksasta työhuoneesta, neljästä ryhmätilasta ja muista tiloista. Toimitiloihin on muutettu kesällä 2023.

Talous

Yhdistyksen rahoitus perustuu pääosin Stean avustuksiin. Muita rahoittajia ovat ulkoministeriö sekä Helsingin, Turun ja Tampereen kaupungit. Kaupunkien avustukset ovat nousseet tasaista tahtia. Tuottoja saadaan lisäksi osallistumismaksuina, lähinnä leiritoiminnasta. Näillä tuotoilla katetaan osa leirikeskusten perimistä maksuista. Oman varainhankinnan tuotot ovat jäsenmaksuja, lahjoituksia ja pienehköjä tarvikemyynten tuottoja. Oma varainhankintaa on tehty myös yhteistyössä Seta ry:n kanssa.

Vuoden 2025 budjetissa varsinaisen toiminnan kaikki kulut ovat 970 900 euroa:

yleishallinto 267 700
 sateenkaariperhetoiminta 241 800
 perhesuhdekeskus 181 500
 Monimuotoiset perheet -verkosto 280 000

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Talouden seuranta toteutetaan vuosittain vahvistettavan taloussäännön mukaisesti.
- Hallitus nimittää kaksi tositarkastajaa parantamaan omavalvontaa.
- Taloushallinnon tehtävien siirtoa toiminnanjohtajalta uudelle hallintopäällikön tehtäväkuvalle valmistellaan
 - Taloushallinnon sähköistämistä edistetään syksyllä 2024 tehdyn suunnitelman mukaisesti.
 - Palkanmaksun ulkoistamista selvitetään
- Paikallistoiminnan määrärahat varataan ja niiden käyttöä valvotaan vuonna 2019 päivitettyjen kriteerien perusteella.
- Leiritoiminnan rahoituksen lopulliset kriteerit valmistellaan vuoden 2025 aikana

Helsinki/ pääkaupunkiseutu

Pääkaupunkiseudun paikallistiimi järjestää vuoden 2025 aikana monipuolista toimintaa noin 30 vapaaehtoisen voimin. Tapaamiset ovat suurimmaksi osaksi vapaamuotoisia ja vertaistuellisia.

Paikallistiimin toimintaa koordinoi toistaiseksi vertaistoiminnan koordinaattori, kunnes löydetään tiimivastaavaksi sopiva henkilö vastaamaan tiimin koollekutsumisesta, hallinnollisten tehtävien koordinoinnista ja tiimin viestinnästä. Paikallistiimin toimintaa kehitetään ja erityisesti ryhmäytymiseen kiinnitetään huomiota. Paikallistiimi kokoustaa noin kolme kertaa vuodessa. Paikallistiimi järjestää tiimin kesken virkistys- ja ideointipäiviä, joka mahdollistaa eri tiiminjäsenten tutustumista toisiinsa. Tiimiin pyritään saamaan lisää aktiivisia jäseniä, erityisesti arkikahvilaatiimiin. Säännöllisten tapaamisten lisäksi kuka tahansa halukas voi ehdottaa tapaamista esimerkiksi omaan lähipuistoonsa itselle sopivaan aikaan. Tapaamiset voivat olla sisällä tai ulkona. Tapaamisten järjestämiseen ja tiedottamiseen saa apua pääkaupunkiseudun tiimiltä.

Retkistä osa on maksullisia ja osa maksuttomia. Osallistumismaksuissa huomioidaan yhdistyksen jäsenet. Retkiä suunnitellessa pyritään huomioimaan sateenkaariperheiden eri-ikäiset lapset ja laaja toiminta-alue. Osa retkistä suunnataan tietyille kohderyhmille.

Perhekahvilat ja vertaistapaamiset järjestetään yhdistyksen toimitiloissa Helsingissä, mutta koko perheen retkiä sekä koululaisten ja aikuisten toimintaa järjestetään myös muualla pääkaupunkiseudulla.

Helsinki Pride -viikon ohjelman koordinoi vapaaehtoistoiminnan koordinaattori yhteistyössä Helsinki Pride -yhteisön kanssa. Sukupuolen moninaisuuden tiimoilta yhteistyökumppanina on Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus. Muita yhteistyökumppaneita on HAM Helsingin taidemuseo, KAMU Espoon kaupunginmuseo sekä mahdollisesti Ateneumin taidemuseo, Helsingin kaupunginmuseo ja Q-teatteri.

Toimenpiteet vuonna 2025 (arvio n. 200 tapaamista):

- Perheille suunnattu toiminta:
 - Perhekahvila jatkaa toimintaa tiistaiaamupäivissä läpi vuoden (yht. 52 kahvilaa)
 - Avoimia perhetapaamisia ja viikonloppuperhekahviloita järjestetään lähes kerran kuussa. Tapaamisissa on esittäytymiskierros ja osa on teemoitettu esimerkiksi ajankohtaisten juhlapäivien mukaan. (yht. 10 tapaamiskertaa)
 - Sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila järjestetään noin kerran kuussa (10 tapaamiskertaa)
 - Venäjänkielinen perhekahvila - Finskij divanchic – noin kerran kuukaudessa (n. 12 tapaamiskertaa)
 - Perhekahvilatoimintaa polyperheille järjestetään noin kuusi kertaa vuodessa. (6 tapaamiskertaa)
 - Kumppanuusvanhemmuusperheille on 7 perhetapaamista vuodessa. Näistä kaksi ovat aikuisten tapaamisia ja muut teematapaamisia (7 tapaamiskertaa)
 - Koululaisten tai koululaisten perheineen toiminnallisia tapaamisia ja retkiä joka toinen kuukausi. (6 tapaamiskertaa)
 - Perheille tai tietyille kohderyhmille suunnattuja retkiä perheystävällisiin kohteisiin pääkaupunkiseudulla, esimerkiksi museoihin, teatteriin, sisäleikkipuistoihin ja luontoon
- Aikuisille suunnattu toiminta:
 - Alkutaival-tapaamisia järjestetään noin kerran kuussa lukuunottamatta kesäkuukausia (8 tapaamiskertaa)
 - Sosiaalisten vanhempien vertaistapaamiset joka toinen kuukausi (6 tapaamiskertaa)
 - Aikuisten kässäkerho tapaa kerran kuukaudessa. (12 tapaamista)
 - Aikuisten peli-ilta aloittaa toimintansa ja tapaa kerran kuukaudessa. (12 tapaamista)

- Myöhäisheräneiden vertaistapaamiset kerran kuussa (11 tapaamiskertaa)
- Leirimuotoinen toiminta (4 leiriä):
 - Viikonloppuleiri, joka on suunnattu polyperheille. Arvioitu osallistujamäärä on 15, leiri on kahden yön mittainen
 - Sukupuoleltaan moninaisten leiri. Helsingin ja Lappeenrannan tiimin yhteistyöleiri, 3 yötä
 - Kumppanuusvanhemmuusperheiden leiri. Leiri järjestetään useamman paikallistiimin yhteistyössä (Helsinki, Länsi-Pirkanmaa, Lappeenranta).
 - Suunnitteilla isäleiri Vartiosaassa.
- Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta seuraavasti:
 - Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivän koko perheen juhlat (1 tapahtuma)
 - Helsinki Pride -viikolla kokoontuu yllä olevat säännölliset perhekahvilat ja vertaisryhmät, jonka lisäksi viikolla järjestetään myös retkiä ja muita tapahtumia (n. 18 tapahtumaa)
 - TransHelsinki -viikolla järjestetään vertaistuellista toimintaa sukupuoleltaan moninaisille (n. 3 tapahtumaa)
 - Taidepajatoimintaa yhteistyössä HAM Helsingin taidemuseon kanssa jatketaan
 - Yksittäisiä tapahtumia eri kohderyhmille yhteistyössä muiden edellämäinittujen yhteistyökumppaneiden kanssa esim. vauva- ja taaperoperheiden taideiltapäivätoiminta

Häme

Kanta-Hämeen paikallistoiminta käynnistettiin vuonna 2019, ja nykyisin tiimiin kuuluu kolme henkilöä. Tapaamiset pidetään viikonloppuisin Hämeenlinnassa, mikä helpottaa osallistumista. Suurin osa tapaamisista järjestetään MLL:n tiloissa, Malliksella, jossa on hyvät sosiaali- ja leikkitilat. Tapaamisten sisältöjä kehitetään yhdessä osallistujien kanssa, ja niiden tavoitteena on vertaistuki sekä lasten mahdollisuus tutustua erilaisiin perheisiin. Toiminnasta tiedotetaan myös MLL:n ja neuvoloiden kautta, ja tavoitteena on saada lisää vapaaehtoisia mukaan.

Toimenpiteet vuonna 2025 (yhteensä 20 tapaamista):

- Perhetapaamiset Malliksella (paikallisen MLL:n tilat)
- Leikkিতapaaminen Touhotalossa
- Metsäretkiä eri kohteisiin
- Elokuviissa käynti
- Kesäretki Puuhamaahan
- Mahdollisesti teatteri tai muu kulttuuritapahtuma
- Pikkujoulut marras/joulukuussa
- Vauvaperheiden tapaamiset (4 tapaamista)

Jyväskylä

Jyväskylässä toimii neljä vapaaehtoista, jotka pyörittävät toimintaa alueella. Vapaaehtoiset aktiivisesti rekrytoivat lisäkäsiä ja vuonna 2025 on tarkoitus käynnistää toiminta useamman vapaaehtoisen voimin. Jyväskylässä tavoitellaan uusia sateenkaariperheitä toimintaan sosiaalisessa mediassa ja WhatsApp-palvelussa. Toimintaa mallinnetaan vapaaehtoisten toteuttaman alueellisen kyselyn tulosten pohjalta. 2025 panostetaan myös saavutettavuuteen toiminnassa.

Toimenpiteet vuonna 2025 (arvio 10 tapaamista):

- Perhekahvilat Jyväskylän perhepuistossa (eri teemoilla)
- Metsäretket
- Perheleiri
- Osallistuminen Jyväskylä Pride -tapahtumaan
- Osallistuminen Sateenkaariperhepäivään



Keski-Uusimaa

Paikallistiimin tavoitteena on järjestää vertaistoimintaa Järvenpään, Nurmijärven, Keravan ja Tuusulan alueella asuville sateenkaariperheille.

Yhteistyötä tehdään MLL:n Uudenmaan piirin kanssa, jonka tiloissa Onnilassa järjestetään perhekahviloita.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Suunnitelmat vielä kesken elokuussa 2024

Kokkola

Kokkolan paikallistiimiin kuuluu kolme vapaaehtoista. Alueen toiminta on ollut tauolla korona-ajan jälkeen, lukuun ottamatta Kokkola Pridejä. Facebook-ryhmään pyritään saamaan kaikki alueen sateenkaariperheet ja perheestä haaveilevat. Lisäksi aiotaan perustaa instagramiin myös tili Kokkolan sateenkaariperheille sekä myös Whatsapp-ryhmä, jonka uskotaan tavoittavan ihmiset paremmin kuin Facebook. Tavoitteena on edelleen osallistua Pride-tapahtumaan perheille suunnatulla ohjelmalla, mikäli Kokkola Pride järjestetään 2025. Kokkolassa järjestetään myös perhetapaamisia ja retki. Kokkolan tiimi suunnittelee maksavansa Kosti Ry:n jäsenmaksun, jotta saisi ilmaiseksi kuukausittain yhdistyksen tilat käyttöönsä.

Mahdollisia toimenpiteitä vuonna 2025 (arvio n. 6 tapaamista):

- Osallistuminen Kokkola Pride -viikolle perheille suunnatulla ohjelmalla
- Perhetapaamisia osallistujien toiveiden mukaisesti esimerkiksi Yhteisöklubi Sillan tiloissa
- Tapaamisia tai tapahtumia Yhteisöklubi Sillan tiloissa kerran kuukaudessa, 2h.
- Järjestetään retki joko Kokkolan seudulla tai mahdollisesti Oulun sateenkaariperheiden kanssa yhteistyössä puoleen väliin Kokkolaa ja Oulua

Kuopio

Kuopion tiimiin on löytynyt uusia vapaaehtoisia syksyllä 2024. Suunnitelmat vielä hiukan elävät, mutta monenlaista toimintaa on suunnitteille

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Perheentalolla tai Vuorelan nuorisotalolla ohjelmalliset perhetapaamiset 1x/kk
- Kuopiohallin pomput
- Picnic-retki perheille helposti julkisin kulkuvälineinkin tavoitettavalle laavulle tai tapaaminen laskiaisriehän merkeissä Vuorelan nuorisotalolla nyyttärihengessä
- Kauppakeskuksessa tapaaminen perheille (hyvä leikkipuistoalue ulkona)
- Hoplop pikkulapsi-kouluikäisten perheille - isompia sateenkaariperhenuoria houkutellaan lastenvahdeiksi ja aikuisilla mahdollisuus keskinäiseen jutusteluun
- Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä: säätilasta riippuen järjestetään värikäs puistotapaaminen tai Vuorelan nuorisotalolla tapaaminen
- Kuopio Pride 2025, yhteistyössä Perheentalon kanssa ohjelmallisia tapaamisia Perheentalolla, Miten lapsia tehdään -tilaisuus, kulkueen etkot ja jatkot perhepicnicinä.

Kymenlaakso

Kymenlaakson toiminnasta vastaa kaksi vapaaehtoista. Vuoden aikana pyritään tekemään yhteistyötä Kotka ja Hamina pride-organisaatoiden kanssa esimerkiksi siten, että sateenkaariperheiden aikuisten tapaamisia voidaan järjestää pride-tapahtumien yhteyteen. Pride-organisaatioilta pyydetään myös tiedottamisapua esim. voivat jakaa omissa kanavissaan sateenkaariperheiden tapahtumien mainoksia.



Pyydettyäessä osallistutaan paikallisiin tapahtumiin tai messuille esittelypöydän kera mahdollisuuksien mukaan.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- laskiaistapahtuma esim. Kumparepuistossa tai metsäretki
- aikuisten tapaaminen Kotka Pride talvibileiden yhteydessä
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän juhlallisuudet esimerkiksi metsäretki tai muu retki perheille
- Kotka Pride kylttipajaan osallistuminen, kulkueessa perheet omana blokkinaan, puistojuhlaan pöytä sekä lapsille jotain aktiviteettia
- Hamina Pride puistojuhlaan pöytä sekä jotain aktiviteettia lapsille
- Selvitetään mahdollisuutta järjestää viikonloppuleiri Karhulan ladun majalle
- Perhetyön päiville esittelypöytä
- pikkujoulutapaaminen

Länsi-Pirkanmaa

Länsi-Pirkanmaan aiemmin Nokian paikallistiimissä toimii kolme säännöllistä vapaaehtoista. Tavoitteena on löytää uusia vapaaehtoisia mukaan tiimiin. Suunnitelmassa on hakea yhteistyökumppaneita ja vapaaehtoisia laajemmin Länsi-Pirkanmaan alueelta, mm. Ikaalisten ja Sastamalan kanssa.

Toimintaan osallistuville kerrotaan tulevista tapahtumista, Sateenkaariperheet ry palveluista sekä jäsenyydestä. Paikallistoimintaa mainostetaan Instagramissa sekä sateenkaariperheet ry:n nettisivuilla tapahtumaosiossa. Osittain on myös mainostettu lehtisin neuvoloiden ja kirjaston seinillä. Yhteistyötä tehdään muun muassa Nokian kaupungin nuorisotyön sekä Nokia Pride ry kanssa. Turvallisuudesta huolehditaan esteettömyys ja turvallisemman tilan periaatteet huomioiden.

Toimenpiteet vuonna 2025 (30 tapaamista):

- Perheille/kaikille suunnattuja retkiä ja tapahtumia:
 - Pulkkailurieha lapsiperheille
 - Metsäretkiä (2 tapaamista)
 - Eden/ Ikaalinen Spa kylpyläretki kaiken ikäisille sateenkaari-ihmisille
 - Juhlapyhä tapahtuma- ja kohtaaminen
- Koululaisten vertaistuellinen tapahtuma (2 tapaamista)
- Nuorten vertaistuellinen sateenkaarikahvila
- Infotilaisuus sateenkaariperheellistymisestä
- Aikuisille suunnattu toiminta:
 - Suhteeseen painottuva tapaaminen (yhteistyössä Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskus)
 - Joogahetki aikuisille (+lastenhoito)
 - Rantapäivä suppaillen aikuisille ja vertaispiknik
 - Keilaushetki
 - Aikuisten tapaaminen hyvinvointiteemalla
 - Aikuisten tapaaminen (yhteistyössä Nokia Pride ry:n kanssa)
- Säännölliset tapaamiset:
 - Sateenkaarikahvila kaikenikäisille (väh. 4 tapahtumakertaa)
 - Lä-Pi lähtee tapahtumat
- Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta:
 - Osallistutaan Nokia Pride, Ikaalinen Pride ja Sastamala Pride -tapahtumiin
 - Lasten- /perhetapahtumat ("Lä-Pi lähtee")
 - Euroviisu-etkot lapsiperheille toukokuussa
 - Iltatapahtuma aikuisille (yhteistyössä Nokia Pride ry:n kanssa)



- Neuvoloihin, nuorisotiimiin ja perhekeskukseen sateenkaariperheet ry:n ja Sateenkaarihmisten perhesuhdekeskuksen materiaalien vieminen sekä toiminnan mainostaminen

Oulu

Oulun paikallistiimin toiminta kasvoi vuonna 2023 yhden hengen tiimistä 4-5 vapaaehtoisen tiimiksi. Paikallistiimi aikoo lisätä ja kehittää sateenkaariperhetoimintaa Oulussa vuonna 2024.

Oulun paikallistiimi suunnittelee tiivistä yhteistyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Pohjois-Pohjanmaan kanssa, mikä sisältää muun muassa perhekahviloiden toiminnan ja tilojen käytön sekä MLL:n ammatillisen osaamisen hyödyntämisen esimerkiksi vierailijoina perhekahviloissa. Lisäksi suunnitellaan yhteistyötä MLL:n kanssa Oulu Pride -tapahtuman puistojuhlan perhealueen aktiviteettien järjestämisessä. Simpukka ry:n Helminauha-hankkeen kanssa suunnitellaan yhteistyötä Helminauha-vertaisryhmän toteuttamiseksi ainakin pride-viikolla. Paikallisten lapsiperhetoimijoiden ja nuorten palveluiden kanssa suunnitellaan yhteistyötä, jossa tarjotaan ammatillista neuvontaa ja tukea perheille sekä järjestetään ohjelmaa lapsille ja nuorille.

Yhteistyötä Oulu Priden ja Oulun Setan kanssa suunnitellaan monipuoliseksi ja jatkuvaksi läpi vuoden, osallistuen erilaisiin tapahtumiin yhdessä. Tavoitteena on saada 1-2 mediaosumaa vuosittain sateenkaariperheteemoista ja ajankohtaisista asioista paikallislehdissä tai radiossa. Perhekahviloissa ja tapaamisissa suunnitellaan tarjottavaksi yhdistyksen esitteitä ja tietoa, joita jaetaan myös paikallisiin neuvoloihin sekä erilaisissa tapahtumissa. Kaikki vapaaehtoiset käyvät turvallisemman tilan koulutuksen, ja esteettömyyteen ja saavutettavuuteen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Vapaaehtoistiimiä ja toiminnan sisältöä suunnitellaan laajennettavaksi siten, että koululaiset, nuoret, aikuiset ja erityisryhmät huomioidaan toiminnan suunnittelussa.

Tavoitteena on tiedottaa tapahtumista myös munoulu-sivustolla ja lähellä.fi-palveluissa paikallistiimin Instagramin, Facebookin, WhatsApp-ryhmän ja yhdistyksen tapahtumakalenterin lisäksi. Suunnitellaan leiriä Jyväskylän paikallistiimin kanssa kesäkaudelle 2025, sekä järjestetään keskusteluiltoja transtaustaisille aikuisille ja sateenkaariperheiden läheisille. Toimintaa suunnitellaan toteutettavaksi myös Oulun lähialueilla, ja Oulun kaupungin avustusta sekä mahdollisesti tapahtuma-avustusta Oulu Pride -puistojuhlan perhealueen järjestämiseen aiotaan hakea.

Toimenpiteet vuonna 2025 (arvio n. 130 tapaamista):

Perheille suunnattu säännöllinen toiminta:

- perhekahvilat viikottain (joka toinen viikko aamupäivä, joka toinen viikko iltapäivä) (n. 52 tapaamista)
- perhetapaamiset kuukausittain viikonloppuna Vihreä talo (eri kohderyhmä kuin arkena) (n. 12 tapaamista)
- sosiaalisten vanhempien tapaamiset kerran kuussa (n. 12 tapaamista)
- itsellisten vanhempien tapaamiset 1-2 krt/kk
- sateenkaareva lukupiiri vain aikuisille 1krt/kk
- vapaaehtoisten tutustuminen, ryhmäytyminen ja virkistäytyminen keväällä ja syksyllä

Muut suunnitellut tapahtumat:

- Retki Oulun HopLoppiin tai Kempeleen Leo's Leikkimaahan (houkutellaan porukka taas mukaan toimintaan)
- Voimavaroja uuteen vuoteen - aikuisten oma keskustelu/työpaja
- Runebergin torttujen perhetapaamisessa
- Ystävänäpäiväskartelua perhekahviloissa
- Korttiaskartelupaja / leivontapaja koululaisille ja nuorille (Vihreä talo)
- Pulkkamäki
- Laskiaispullat perhetapaamisessa
- Luonto- & nuotioretki



- Talvilomapuuhaa: laskiaispullien tuunauspaja, koululaisten ja nuorten retki Nallikarin talvikylään
- Pääsiäisrieha (pupujen etsintää ja pääsiäismunia)
- Koululaisille ja nuorille Megazone
- Koululaisten ja nuorten linturetki Liminkaan
- Naamiaiset (askartelua, disco)
- Sateenkaariperheviikko (pomppulinna ja perhepäivän piknik, satutuokio, koululaisille ja nuorille esim. pakuhuone/Megazone/leffaan ja sen jälkeen pitsalle, aikuisten ilta teemalla esim. miten selvitä sukulaisten kanssa, perhebrunssi)
- Mediatyhteys
- Osallistuminen sateenkaarevaan kulttuuri- ja kirjallisuustapahtumaan Kummaconiin, toimintaa ja tietoa nuorille yhdessä Oulun Setan ja Oulu Priden kanssa (esim. unelmakarttatyöpaja, lautapelejä, sateenkaareva olohuone)
- Leikkipuistokierto, tutustutaan lähialueiden leikkipuistoihin
- Luonto- ja nuotioretki
- Juhannusjuhlat
- Oulu goes Helsinki Pride
- Kesäloman aloittajaiset koululaisille ja nuorille tivolissa
- Leiri Jyväskylän paikallistiimin kanssa
- Leikkipuistokierto, Oulun liikennepuisto, Muhoksen liikennepuiston varaaminen yksityiskäyttöön (myös koululaiset)
- Oulu Pride, prideilla laajasti ohjelmaa vauvoista nuoriin, sekä aikuisille, läheisille ja erityisryhmille
- Oulu Pride (tarkemmat suunnitelmat alla)
- Taiteiden yö - taidenäyttely (pienten lasten, nuorten ja aikuisten taidepajat Oulu Pride -viikolla)
- Oulu Päivät, Oulu kylässä - yhdistys näytteilleasettajaksi, yhteistyössä Oulu Priden ja Setan kanssa
- Luonto- & nuotioretki
- Yhteistyö koulun ja päiväkodin kanssa - keskustelutilaisuus vanhemmille
- Syysloman puuhaa (HopLop & Megazone)
- Naamiaiset
- Lasten oikeuksien viikko
- Trans-taustaisten vanhempien oma tapaaminen
- Perhepikkujoulut ja joulupukki, piparien koristelu
- Aikuisten pikkujoulut

Porvoo

Tiimissä on yksi vapaaehtoinen ja lisää vapaaehtoisia etsitään. Toiminta riippuu mukana olevien vapaaehtoisten toiveista ja resursseista.

Porvoon paikallistiimin tavoitteena on ollut toteuttaa toimintavuoden aikana kerran kuussa tai joka toinen kuukausi erilaisia perhetapaamisia tai retkiä. Myös säännöllinen perhekahvila on mahdollinen toimintamuoto, mikäli siihen löytyy sopivat tilat ja vetäjä. Tiimi osallistuu myös Porvoo-Borgå Pride -tapahtumaan ja viikkoon. Puistojuhlaan tiimi voi osallistua omalla teltalla, jossa jaetaan oppaita ja tietoa yhdistyksestä ja saada näkyvyyttä toiminnalle sekä houkutella mukaan osallistujia. Lisäksi mahdollisesti järjestetään kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapaaminen.

Mahdollisia yhteistyötahoja Porvoossa ovat Porvoon kaupungin Nuorisopalveluiden Arcus-sateenkaaritoiminta, Terapianavigaattorin (Porvoon matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelut) sekä Porvoon Seta ry.

Toimenpiteet vuonna 2025:

- Suunnitelmat vielä kesken elokuussa 2024



Rovaniemi / Lappi

Rovaniemen paikallistoimintaan ovat tervetulleita kaikki Lapin alueen sateenkaariperheet. Rovaniemen perhekahvilatoimintaa jatkuu aiempaan tapaan kuukausittain kesätaukoa lukuun ottamatta. Perhekahvilatoiminnassa teemme yhteistyötä Mannerheimin lastensuojeluliiton kanssa ja tapaamiset toteutetaan MLL:n tiloissa. Paikallistoiminta on osallistujien vähäisen määrän vuoksi hyvin vapaamuotoista ja tapaamiset toteutetaan kahden vapaaehtoisen voimin. Vuonna 2025 pyritään lisäämään tietoutta Sateenkaariperheiden toiminnasta Rovaniemellä ja saamaan sitä kautta lisää perheitä vertaistukitoimintaan. Perhekahvilatoiminnan lisäksi järjestetään kerran syksyllä ja keväällä erityisemmän tapahtuman, esimerkiksi tapaamisen RolloHallissa. Pyrimme järjestämään perhetapahtuman myös Arctic Pride -viikon aikana.

Rovaniemellä järjestetään vuonna 2025 kolmesta perhetapaamista ja yksi leiri.

Toimenpiteet vuonna 2025 (yhteensä 16 tapaamista):

- Perhetapaaminen kerran kuussa MLL:n tiloissa (9 tapaamiskertaa)
- Teemalliset perhetapaamiset: (4 tapaamiskertaa):
 - Perhetapaaminen Artic Pride –tapahtuman yhteydessä
 - Tapaaminen Rollo -hallissa (2 tapaamiskertaa)
 - Perhetapaaminen/pikkujoulut MLL:n tiloissa marraskuussa

Tampere

Tampereen alueen toimintaa organisoi kahdeksan henkinen tiimi. Tampereella tehdään aktiivisesti yhteistyötä Tampereen kaupungin, Sinuksi ry (ent. Pirkanmaan Seta), Perhesuhdekeskuksen, Tammela keskuksen perheiden talon, Huushollin ja muiden yksityisten paikallistoimijoiden kanssa. Paikallistiimi tiedottaa alueen toiminnasta sosiaalisen median kautta kuten Instagramin ja Facebookin. Tämän lisäksi tapahtumatiedot löytyvät Sateenkaariperheet ry uutiskirjeestä ja uudistuneesta tapahtumakalenterista sekä Sinuiksi ry tapahtumakalenterista.

Tampereella järjestetään toimintaa erilaisilla teemoilla eri perheryhmille erikseen ja yhdessä. Lisäksi järjestetään perheiden aikuisille omaa vertaistuellista toimintaa.

Tampereella järjestetään toimintaa erilaisilla teemoilla eri perheryhmille erikseen ja yhdessä. Lisäksi järjestetään perheiden vanhemmille omaa vertaistuellista toimintaa.

Toimenpiteet vuonna 2025 (arvio n. 100 tapaamista):

Perheille suunnattu toiminta:

- Perhekahvila toimintaa viikoittain (n. 52 tapaamista)
- Perhetapaamisia kuukausittain monipuolisesti, esimerkiksi sisäleikkipuistotapaamisia, leikkipuistotreffejä, ulkoilua- ja retkeilyä, kylpyläretki, Taikaponit tallivierailua ja tiedeetki Tiedekassa, kesäretki Puuhamaahan, perheiden aamiaisbrunssi ja Lastenkuplan tapaaminen. (12 tapaamista)
- Kaikkien perheiden joulujuhla
- Isovanhempien/läheisten päivä sateenkaariperheiden lasten kanssa
- Yhden vanhemman perheiden tapaamiset (mahdollisesti alkavat)

Koululaisille suunnattu toiminta:

- Koululaisten vertaistuellinen elokuvailta ja keilaus

Aikuisille suunnattu toiminta:

- Alkutaival -vertaistapaamiset kerran kuukaudessa (11 tapaamista)
- Aikuisten illanvietot (2 tapaamista)



- Aikuisten keskustelu- jaluentotilaisuutta yhteistyötä hyödyntäen. Teemoina parisuhde ja /tai vanhemmuuden vahvistaminen
- Perhesuhdekeskuksen kanssa yhteistyössä Rakkaussuhdeviikonloppu tai Rikasta minua viikonloppukurssi
- Aikuisten toiminnallinen FlowPark -päivä
- Sateenkaariperheiden aikuisten vertaistapaamisia
- Aikuisten pikkujoulut
- Aikuisten saunahetki Rauhaniemen kansankylpylässä

Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta:

- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän juhlapäivä
- Osallistutaan Manse Pride –viikolle
- Kulkueeseen ja puistojuhla
- Lastentapahtuma (yhteistyössä Kulttuurikeskus Rulla)

Leirimuotoinen toiminta:

- Aikuisten vertaistuellinen vapaaviikonloppu helmikuussa Sappeessa
- Perinteinen perheleiri (1 tapahtuma)

Turku

Turun paikallistiimissä toimii kuuden vapaaehtoisen joukko. Tiimiin rekrytoidaan aktiivisesti uusia vapaaehtoisia.

Turun seudun sateenkaariperheet näkyvät aktiivisesti Facebookissa sivun (Turun seudun sateenkaariperheet) ja ryhmän (Turun seudun sateenkaariperheet) muodossa. Turun seudun sateenkaariperheillä on myös sähköpostilista, johon viestitään tapahtumista ja tapaamisista. Lisäksi Turun seudun sateenkaariperheet viestivät kahdessa Whatsapp-ryhmässä (koululaiset ja yleinen "Sateenkaariperheet Turus" -ryhmä).

Turussa järjestetään vuonna 2025 kaikille avoimia perhetapaamisia sekä teemoitettuja tapaamisia osallistujien toiveiden mukaan. Yhden vanhemman perheille ja Alkutaival—tapaamisia ei toistaiseksi järjestetä niiden heikon kysynnän vuoksi. Koululaisille ja koululaisperheille järjestetään säännöllisiä tapaamisia ja toimintaa kehitetään yhdessä koululaisten kanssa. Aikuisille järjestetään omaa toimintaa erilaisen toiminnallisen ja vertaistuellisen toiminnan ympärille. Lisäksi Turussa osallistutaan kansainväliseen sateenkaariperhepäivään ja Turku Pride -viikkoon lapsille ja lapsiperheille suunnatulla ohjelmalla.

Jatketaan paikallisen vaikuttamistoiminnan kehittämistä ja huolehditaan omien resurssien puitteissa, että paikallisilla viranomaisilla ja ammatillisilla on tietoa sateenkaariperheistä. Toimitetaan esitteitä kaupungin perhepalveluihin ja osallistutaan koulutuksiin.

Toimenpiteet vuonna 2025 (yhteensä n. 39 tapahtumaa):

- Perheille suunnattu toiminta:
 - Kaikille avoimet perhetapaamiset (24 tapaamista)
 - Perheiden teematapaamiset
- Koululaisille suunnattu toiminta:
 - Koululaisten tapaamiset
- Aikuisille suunnattu toiminta:
 - Aikuisten teatteri- tai elokuvailta
 - Aikuisten meditaatio- ja joogaohjelma
 - Aikuisten retki ja illanvietto
 - Sateenkaariteemainen teatteri- tai elokuvaretki
 - Luontoretki
- Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta:
 - Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtuma



- Osallistutaan Turku Pride kulkueeseen ja puistojuhlaan perheille suunnatulla ohjelmalla
- Halloween-naamiaiset
- Yhteinen tonttujuhla
- Valtakunnallinen picnic-tapahtuma
- Leirimuotoinen toiminta:
 - Kevät/kesäleiri
 - Syysleiri

LIITE 2: Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen toimintasuunnitelma 2025

Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen tehtävänä on tukea ja lisätä hyvinvointia sateenkaari-ihmisten itse määrittelemiin läheisiin ihmissuhteisiin. Niitä ovat esimerkiksi suhteet lapsuudenperheeseen, sukulaisiin ja muihin läheisiin, erilaiset rakkaussuhteet, ystävyyssuhteet, suhteet itse valitussa perheessä ja suhteet lapsiperheissä silloin, kun suhteen yksi tai useampi osapuoli kuuluu sukupuoli- ja/tai seksuaalivähemmistöön. Perhesuhdekeskuksen kohderyhmänä ovat kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä.

Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskus toimii valtakunnallisesti. Perhesuhdekeskus toteuttaa vertaistoimintaa, tarjoaa ammatillisia tukipalveluita ja tuottaa tietoa ja materiaaleja suhteiden tueksi. Sateenkaari-ihmisten perhe- ja läheissuhteiden erityiskysymyksiä ja tuen tarpeita kartoitetaan jatkuvasti, ja kerättyä tietoa hyödynnetään kaikessa kehittämis-, kouluttamis- ja vaikuttamistyössä. Keskus kouluttaa ihmissuhde- ja perhetyön ammattilaisia ja tekee vaikuttamistyötä palveluiden kehittämisprosesseissa.

Perhesuhdekeskus on kaikkien sateenkaarijärjestöjen yhteinen perhesuhdekeskus, joka on hallinnollisesti osa Sateenkaariperheet ry:tä. Yksi tehtävistä on koordinoida sateenkaarijärjestöjen ammatillisten ja valtakunnallisten tukipalveluiden palveluohjausta sekä tukityötä tekevien työntekijöiden ja vertaistoimintaa järjestävien työntekijöiden verkostoa.

Hallinto, kehittäminen ja viestintä

Perhesuhdekeskuksessa työskentelevät johtava asiantuntija ja suhdetyön asiantuntija. Toimintaa ohjaavia dokumentteja ovat esimerkiksi Sateenkaariperheet ry:n ja Perhesuhdekeskuksen yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä soveltuvin osin Sateenkaariperheiden strategia. Perhesuhdekeskuksen omaa strategiaa ja viestintästrategiaa luodaan tulevana vuosina. Perhesuhdekeskuksen ohjauksen rakenteita kehitetään toimintavuoden aikana. Viestintää kehitetään Sateenkaariperheet ry:n viestintäpäällikön tuella ja erillisen viestintäsuunnitelman linjaamana, joka valmistellaan syksyllä 2024. Vuonna 2025 keskitytään Perhesuhdekeskuksen tapahtumaviestintään.

Ammatillinen, psykososiaalinen tuki

Tavoite

Vaikeissa perhe- tai suhdetilanteissa olevat sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä saavat ammatillisen tuen palveluista tarpeitaan vastaavaa tietoa, tukea ja palveluohjausta selvittääkseen kriisistä ja ratkaistakseen läheissuhteidensa haasteita.

Perhesuhdekeskukseen kertyy tietoa ja asiantuntemusta sateenkaari-ihmisten perhe-, rakkaus- ja läheissuhteiden uusista ilmiöistä ja tuen tarpeista.

Toimenpiteet 2025

- Puhelinpalvelu palvelee kerran viikossa kaksi tuntia (tällä hetkellä ke klo 10-12)
- Päivystyschat palvelee tunnin viikossa (tällä hetkellä ma klo 16-17)
- Puhelinpalvelun ja päivystyschatin yhteydenottajaa tuetaan tilanteessaan puhelimitse/chatissa sekä jatko-ohjataan tarvittaessa muihin palveluihin tai Perhesuhdekeskuksen tukikeskusteluihin
- 1-5 kerran tukikeskustelujaksot vaikeissa suhdetilanteissa oleville sateenkaari-ihmisille ja heidän läheisilleen silloin, kun suhdetyön asiantuntija harkitsee, että osapuolet eivät ole saaneet tai eivät tule saamaan riittävää tukea julkisista palveluista. Tukikeskustelut tapahtuvat videoyhteydellä, puhelimitse tai kasvokkain Helsingissä. Tilanteita esimerkiksi:
 - Erityisen vaikeat suhde- ja erotilanteet, joihin liittyy lapsia
 - Monisuhteen ongelmat
 - Ongelmat itse valitun perheen suhteissa
 - Kumppanuus- ja uusperheiden vanhemmuuden jakamisen tai erotilanteen ongelmat
 - Vaikeat perhetilanteet seksuaalivähemmistöihin kuuluvien henkilöiden ja heidän vanhempiansa, puolisojen tai muiden läheisten välillä (Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus tukee sukupuolivähemmistöjä ja heidän läheisiään vastaavissa tilanteissa)
- Jokainen yhteydenotto ja tukikeskustelu kirjataan seurantalomakkeeseen ja kertynyttä tietoa analysoidaan palveluiden kehittämiseksi ja kohdentamiseksi.

Tavoitellut tulokset

Asiakkaita

- 80% kokee keskustelun helpottaneen oloa (kaikki tukimuodot)
- 80% kokee, että saivat tukea niihin asioihin, joista halusivat keskustella tukitapaamisessa
- 70% tiedot ja keinot löytää ratkaisu suhdetilanteeseen kasvoivat tukitapaamisessa

Vertaistoiminta

Tavoite

Vertaistoimintaan osallistuneet sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä kokevat saaneensa tietoa ja keinoja suhteensa vahvistamiseksi tai rakkaus- tai läheissuhteen rikkoutumisesta selviämiseksi. Osallistujat kokevat saaneensa apua vertaistuesta ja vähemmistöstressin lieventyneen. Eroryhmiin osallistuneiden osallisuus kasvaa ja yksinäisyys vähenee.

Toimenpiteet 2025

- Ystävyys-, rakkaus- ja läheissuhteita tukevat suhdetuokiot eri puolilla Suomea: 6 tuokiota / vapaaehtoiset
- Rakkaussuhteita tukevat kurssiviikonloput eri puolilla Suomea: 4vkl / vapaaehtoiset
- Sateenkaarierityiset eroryhmät (suomalainen eroseminaari): 1 valtakunnallinen (lähivkl + verkkotapaamiset) ja Helsinki / työntekijä ja/tai ulkopuolinen eroseminaarikoulutuksen saanut ohjaaja
- Kaikki toteutettava toiminta on vuosien aikana vakiintunutta toimintaa

Tavoitellut tulokset

Toimintaan osallistuneista

- 80% on saanut tietoa suhteisiin vaikuttaneista tekijöistä ja keinoja vahvistaa suhdettaan tai selvittää suhteen rikkoutumisesta
- 80% on hyötynyt vertaistuesta



- 80% vähemmistöstressi on helpottunut tapahtuman ajaksi
- 80% kokee omien tai suhteen voimavarojen kasvaneen
- Lisäksi eroryhmän osallistuneista:
 - osallisuuden kokemus on kasvanut
 - yksinäisyyden kokemus on vähentynyt
 - mielen hyvinvointi lisääntyy (positiivisen mielenterveyden mittari)

Muu neuvonnallinen toiminta ja materiaalit

Tavoite

Tietoa ja neuvonnallista materiaalia sateenkaari-ihmisten perhe-, rakkaus- ja läheissuhteiden tueksi on saatavilla eri muodoissa saavutettavasti ja yleistajuisesti.

Toimenpiteet 2025

- Pride-tapahtumien yhteydessä
 - 2 verkkoluentoa/chattia sateenkaari-ihmisille eri teemoilla
 - 1 verkkoluento läheisille
- Olemassa olevien painettujen materiaalien jakaminen: Rakkaussuhteen työkirja ja Suhdekupla-keskustelukortit
- Verkkosivujen tietoaartikkeleiden päivittäminen tarpeen mukaan
- Ei uusia materiaaleja

Tavoitellut tulokset

- Kohderyhmät ovat saaneet tietoa, keinoja ja välineitä läheissuhteidensa hyvinvoinnin tueksi.
- Osallistuneet/materiaaleja käyttäneet tietävät, mistä saa apua läheissuhteiden sateenkaarierityisiin kysymyksiin.
- Perhesuhdekeskuksen tunnettuus on kasvanut materiaalien jakamisen myötä.

Vapaaehtoistoiminta

Tavoite

Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoiset kokevat vapaaehtoisena toimimisen merkitykselliseksi ja arvostetuksi. He kokevat saavansa riittävästi tietoa ja tukea vapaaehtoisena toimimiseen. Heidän oma ja/tai suhteensa hyvinvointi lisääntyy vapaaehtoisena toimimisen myötä.

Muiden sateenkaarijärjestöjen vapaaehtoisella eri puolilla Suomea on tietoa ja keinoja toteuttaa turvallista ryhmätoimintaa huolehtien omista rajoistaan.

Toimenpiteet 2025

- Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoistoimintaa järjestetään organisoidusti ja vahvasti tuetusti työntekijöiden taholta. Suurin osa vapaaehtoisista ohjaa suhdetuokioita ja rakkaussuhdekursseja, jotka ovat erityinen vapaaehtoisuuden muoto. Vapaaehtoisten tulee ryhmän ohjaamisen lisäksi hallita laajojakin tietopohjaisia sisältöjä ihmissuhteiden eri teemoista. Viikonloppukursseja ohjattaessaan vapaaehtoiset ovat vastuussa koko viikonlopun kulusta. Perhesuhdekeskuksessa ohjataan myös ryhmiä, joissa käsitellään erityisen haasteellisia suhdetilanteita sateenkaari-ihmisten ja heidän vanhempiansa tai muiden läheistensä välillä.
- Koulutukset ja tuki:
 - tarvittaessa yksi Suhdetuokioiden ohjaajakoulutus uusille vapaaehtoisille
 - yksi viikonlopun mittainen täydennyskoulutus kaikille vapaaehtoisille (=vapaaehtoistoiminnan kehittämispäivät)



- tarvittavat lisäperehdytykset yksittäisille vapaaehtoisille teemoitettujen suhdetuokioiden ja -kurssien sisältöihin
- yksilöllisiä ohjauskeskusteluja puhelimitse tai videoyhteydellä
- Perhesuhdekeskus on mukana vuosittain toteuttamassa Setan yhteistyökumppanina ryhmänohjaajien peruskoulutusviikonlopun, joka on suunnattu kaikkien Setan jäsenjärjestöjen vapaaehtoisille.

Tavoitellut tulokset

Perhesuhdekeskuksella on osaavia, sensitiivisiä ja sitoutuneita vapaaehtoisia, mikä takaa vertaistoiminnan laadukkuutta. Vapaaehtoisista

- 90% kokee saaneensa riittävästi tietoa ja tukea
- 90% kokee toiminnan merkitykselliseksi
- 90% kokee, että heidän vapaaehtoisuuttaan arvostetaan
- 80% kokee myönteistä vaikutusta omaan hyvinvointiinsa

Ammattilaisten koulutus ja palveluiden kehittäminen

Tavoite

Pari-, perhe- ja erotyön palveluiden ja ammattilaisten osaaminen tunnistaa ja huomioida sateenkaarevien läheissuhteiden erityiskysymyksiä sekä kohdata ja tukea sateenkaari-ihmisiä heidän perhe-, rakkaus- ja läheissuhteissaan kasvaa koulutusten, konsultoinnin ja vaikuttamistyön myötä. Palveluissa tunnistetaan sateenkaari-ihmisten läheissuhteiden yhdenvertaisuuden edistämisen tarpeellisuus.

Palveluiden kehittämisprosessissa edistetään sateenkaari-ihmisten perhesuhteiden yhdenvertaisuutta.

Toimenpiteet 2025

Perhesuhdekeskuksessa karttunutta tietoa sateenkaari-ihmisten perhe- ja läheissuhteiden erityispiirteistä ja tuen tarpeista viedään ammattilaisten tietoisuuteen kehittämällä pari-, perhe- ja erotyön palveluita.

- Toimitaan asiantuntijana Setan kanssa THL:n turvakotipalveluiden kehittämisprosessissa.
- Jatketaan koulutus- ja asiantuntijayhteistyötä kirkon perheneuvonnan kanssa.
- Koulutetaan ammattilaisia. Koulutuksista yksi mahdollisesti oma, avoin verkkokoulutus.
- Osallistutaan Parisuhdeverkoston ja Väestöliiton Kannustavan vanhemmuuden verkoston toimintaan. Tehdään aktiivista vaikuttamistyötä yhteistyöverkostoissa.
- Osallistutaan 1–2 ammatillisille päiville (Sosiaalialan asiantuntijapäivät, Lastensuojelupäivät).
- Lisätään ammattilaisten tietoisuutta kaikkien sateenkaarijärjestöjen erityisasiantuntijuusalueista ja konsultointipalveluista koulutusten ja asiantuntijapäivien yhteydessä.
- Jaetaan olemassa olevia materiaaleja esim. sateenkaarijärjestöjen palvelukarttajuliste

Tavoitellut tulokset

Yhteistyökumppanit palveluissa ovat edistäneet palveluidensa yhdenvertaisuutta konkreettisin toimenpitein (esim. järjestämällä koulutusta työntekijöilleen tai tekemällä muutoksia viestintäänsä), minkä johdosta sateenkaari-ihmisten on mahdollista saada ko. palveluissa apua perhe- ja läheissuhteisiinsa erityiskysymykset huomioiden.

Ammattilaisten koulutusten palautekyselyyn vastanneista



- 80% koki osaamisensa kasvaneen tunnistaa sateenkaarevien läheissuhteiden erityiskysymyksiä
- 80% koki saaneensa keinoja tukea sateenkaari-ihmisten perhesuhteita
- 90% tietää, mistä löytää lisää sateenkaaritietoa

Yhteistyö sateenkaarijärjestöjen kanssa

Tavoite

Perhesuhdekeskuksen toiminta ja palvelut ovat merkityksellinen osa valtakunnallisten sateenkaaripalveluiden kokonaisuutta. Yhteistyö muiden valtakunnallisia vertaistoimintoja sekä tuki- ja neuvontapalveluita tarjoavien sateenkaarijärjestöjen kanssa edistää sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä hyvinvointia sateenkaari erityisissä kysymyksissä.

Toimenpiteet 2025

Perhesuhdekeskus toimii sovitusti koordinoivana tahona palveluohjauksen yhteisessä kehittämisessä ja sateenkaarijärjestöjen asiakastyötä tekevien työntekijöiden verkoston sekä vertaistoimintaa järjestävien työntekijöiden verkoston (yhteistyössä SMOK) ylläpitämisessä:

- 2+2 verkostotapaamista
- Jaetaan asiantuntijuutta sateenkaarijärjestöjen työntekijöiden kesken verkostotapaamisissa
- Tehdään tarkoituksenmukaista asiakkaiden palveluohjausta järjestöjen kesken.
- Tehdään tarvittaessa työparityöskentelyä (yhdistetään kahden järjestön erityisasiantuntijuus) erityisissä asiakastilanteissa.
- Perhesuhdekeskuksen koordinoimana laadittu valtakunnallisten sateenkaaripalveluiden palvelukartta päivitetään vuosittain.

Tulokset

Kyselyyn vastanneista sateenkaarijärjestöjen työntekijöistä

- 80% kokee yhteistyön edistävän sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä hyvinvointia
- 90% kokee, että Perhesuhdekeskus on toimiva osa valtakunnallisesti toimivien sateenkaarijärjestöjen ja -palveluiden kokonaisuutta
- 90% kokee palveluohjauksen olevan toimivaa Perhesuhdekeskuksen ja oman organisaationsa välillä

LIITE 3: Monimuotoiset perheet -verkoston toimintasuunnitelma 2025

Monimuotoiset perheet -verkoston tavoitteena on yhteiskunta, jossa perheet ovat yhdenvertaisia ja jokainen perhe voi olla itsestään ylpeä.

Monimuotoiset perheet on kymmenen perhejärjestön yhteistyöverkosto. Järjestöjä yhdistää se, että kaikkien kohderyhmät poikkeavat jollain tavalla oletetusta perheestä. Järjestöjen yhteenlasketut kohderyhmät edustavat yli kolmasosaa kaikista suomalaisista perheistä.

Monimuotoiset perheet -verkostossa ovat mukana Adoptioperheet ry, Käpy Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Familia ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Nuoret Lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

Monimuotoiset perheet -verkoston toiminta perustuu strategiaan 2030 sekä vaikuttamistyön strategiaan 2024-2027. Näiden pohjalta on muodostettu vaikutusketjuja, joiden avulla muodostetaan vuosittainen toimintasuunnitelma. Toimintaa rahoittaa STEA. Toimintasuunnitelma vastaa STEAlle osoitettua toiminta-avustushakemusta, sitä täydentäen ja verkoston lähtökohdista konkretisoiden.

Tarkoitus

Monimuotoiset perheet -verkosto lisää yhteiskunnallista ymmärrystä perheiden monimuotoisuudesta tiedon, vuorovaikutuksen ja yhteistyön keinoin.

Verkosto edistää perheiden yhdenvertaisuutta lainsäädännössä, palvelujärjestelmässä sekä työelämässä.

Toiminta

Verkosto kokoaa, kirkastaa ja antaa tietoa perheiden monimuotoisuudesta ja monimuotoisten perheiden tarpeista. Verkosto vahvistaa päätöksentekijöiden, lainvalmistelijoiden, perheisiin vaikuttavien rakenteiden kehittäjien sekä työelämän toimijoiden osaamista ja ymmärrystä perheiden monimuotoisuudesta ja lapsiperheellistymisen eri tavoista.

Verkosto osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhteistyöhön sen eri tasoilla ja muodoissa. Verkosto myös tukee vaikuttamisen asiantuntijana jäsenjärjestöjen vaikuttamistyötä.

Verkoston työ toteutetaan pääosin kolmen työntekijän voimin, jäsenjärjestöjen ja niiden toiminnanjohtajien tuella sekä hyödyntäen tarvittaessa ja resurssien mukaan erikoistuneita ostopalveluita.

Jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä vastaa verkoston poliittisista ydinviesteistä sekä toiminnan suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta ja arvioinnista yhdessä työntekijöiden kanssa. Verkostoa voivat edustaa eri yhteyksissä ja tapahtumissa työntekijöiden lisäksi erikseen päättäen myös jäsenjärjestöjen työntekijät ja/tai vapaaehtoiset.

Kohderyhmät ja yhteistyökumppanit

Keskeiset kohderyhmät ja yhteistyökumppanit verkoston toiminnassa ovat:

1. Poliittiset päättäjät, avustajat ja asiantuntijat sekä lainsäädännöllisen päätöksenteon kannalta olennaiset viranhaltijat ja vaikuttajat.
2. Julkisia perhepalveluita ohjaavat ja kehittävät valtakunnalliset avaintahot sekä palvelujärjestelmän ammattilaisia kouluttavat tahot.

3. Työmarkkinatoimijat ja muut työelämäpäättöksentekoon vaikuttavat keskeiset tahot.

Verkosto tekee tavoitteidensa saavuttamiseksi tarvittaessa, resurssiensa puitteissa ja vaikuttavuutta arvioiden, yhteistyötä myös median, tutkijoiden, järjestöjen, ammattilaisten, asiantuntijoiden ja opiskelijoiden kanssa.

Verkoston toiminta ei kohdennu suoraan perheille eikä suurelle yleisölle, ellei sillä ole erityistä merkitystä vaikuttavuuden kannalta. Laajoja kohderyhmiä tavoiteltaessa hyödynnetään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Vuoden 2025 tavoitteet:

1. Monimuotoiset perheet –verkoston näkökulmat näkyvät poliittisessa keskustelussa ja päätöksenteossa
2. Palvelujärjestelmän ja lapsi- ja perhepalvelujen kehittämisessä otetaan huomioon verkoston esiintuomat erilaiset perhetilanteet
3. Työmarkkinatoimijat ja heidän verkostonsa tuntevat ja huomioivat toiminnassaan, vaikuttamisessaan ja päätöksenteossaan verkoston edustamat perhetilanteet

Tavoitteet on pilkottu vuoden aikana tehtäviin toimiin ja sovitettu verkoston resursseihin vaikutusketjujen avulla.

Vuoden aikana toteutetaan seuraavia toimia tavoitteiden toteuttamiseksi:

1. Monimuotoiset perheet –verkoston näkökulmat näkyvät poliittisessa keskustelussa ja päätöksenteossa
Päävastuutyöntekijä: johtava asiantuntija
 - Kohderyhmät: päätöksenteon avainhenkilöt (ministerit, valtiosihteerit, erityisavustajat, avainkansanedustajat, ministeriöiden valmistelijat, muut viranhaltijat ja keskeiset vaikuttajat); poliittiset päättäjät ja toimijat (kansanedustajat, kunta- ja aluepäättäjät, avustajat, puoluetoimijat).
 - Seurataan hallitusohjelman toteuttamista sekä ministeriöissä ja eduskunnassa eteneviä hankkeita ja lakimuutoksia. Verkosto tarjoaa päätöksentekoon sekä poliittiseen keskusteluun eri perhetilanteiden näkökulmia, haasteita ja mahdollisia ratkaisuja sekä monimuotoisiin perheisiin kohdistuvia vaikutuksia. Tietoa annetaan mm. pyydetyillä sekä oma-aloitteisilla lausunnoilla ja kannanotoilla, vuorovaikutuksella keskeisten päättäjien kanssa sekä vaikuttamistilaisuuksiin osallistumalla.
 - Osallistutaan erityisesti sosiaaliturvauudistuksen perhevaikutusten kartoittamiseen ja tiedon tuottamiseen sosiaaliturvakehittämisen tueksi.
 - Seurataan mm. palvelureformin, lapsistrategian toimeenpanon sekä maahanmuuttopolitiikan muutosten etenemistä, ja osallistuu niiden vaikuttamismahdollisuuksiin.
 - Osallistutaan työelämän kehittämiseen ja rakenteisiin liittyvään poliittiseen keskusteluun ja päätöksentekoon tuomalla esiin eri perhetilanteiden näkökulmia.
 - Seurataan lainsäädännön hankkeita laajasti osallistuen perheiden kannalta keskeisiin prosesseihin. Verkoston asiantuntemus osuu erityisesti sosiaali- ja terveysministeriön ja vastaavan valiokunnan alaan, mutta sitä voidaan tarvita myös mm. opetus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön (työelämä ja perhetilanteet), sisäministeriön (maahanmuuttolainsäädäntö), oikeusministeriön (perheoikeus), ympäristöministeriön (asuminen) ja valtiovarainministeriön (hyvinvointialueohjaus) aloilla sekä suoraan valtioneuvoston kanslian alaisissa asioissa.



- Verkosto voi osallistua myös talouskeskusteluun perhevaikutuksia ja perheiden hyvinvointia esiintuovasta näkökulmasta, erityisesti yhteistyössä muiden tahojen kanssa.
- Edistetään verkoston vaikuttamistyön strategiassa määriteltyjä poliittisia tavoitteita, jotka lisäävät perheiden yhdenvertaisuutta ja hyvinvointia. Tavoitteita edistetään sekä yhdistämällä niitä olemassa oleviin prosesseihin että oma-aloitteisilla toimilla, joiden avulla tavoitteet voivat toteutua tällä tai seuraavalla hallituskaudella. Toimia ovat esim. vuorovaikutus, tiedonvaihto ja yhteistyö hallitus- ja oppositio toimijoiden kanssa, tiedonhankinta ja -tuottaminen, tavoitteiden muotoilu ja jalkauttaminen poliittisille päättäjille sekä taustatyön tekijöille materiaaliksi ja yhteistyö muiden vaikuttajien sekä tarvittaessa median kanssa.
- Verkoston tavoitteita ovat mm. sijaissynnytyksen laillistaminen; perhehoito-, lastensuojelu- ja adoptiolakien uudistaminen; vuoroasumisen helpottaminen ja nk. etävanhemman aseman yhdenvertaistaminen; enemmän kuin kahden juridisen vanhemman mahdollistaminen; suruvapaa; kaikkien kotikielten merkitseminen väestötietojärjestelmään; perhetilanteet ja elatusvelvollisuudet huomioivat työttömyys- ja sosiaaliturva sekä perheystävällinen maahanmuuttopolitiikka.
- Tavoitteita edistetään suunnitelmallisessa ja vuorovaikutuksellisessa yhteistyössä niiden jäsenjärjestöjen kanssa, joiden kohderyhmää tavoite erityisesti koskettaa. Verkosto rakentaa ja tekee yhteistyötä myös muiden tahojen kanssa tavoitteiden edistämiseksi.
- Osallistutaan politiikan tapahtumiin ja keskusteluihin, kuten puoluekokouksiin ja SuomiAreenaan, luoden verkostoja päättäjien ja muiden politiikan vaikuttajien kanssa tavoitteiden edistämiseksi yhteistyössä.
- Jatketaan vuonna 2024 aloitettua kunta- ja aluevaalikampanjaa. Kunta- ja aluevaalit käydään huhtikuussa 2025. Verkoston kampanja tavoittelee ehdokkaita, puolueita ja poliittisia toimijoita puhumaan ja vaikuttamaan monimuotoisten perheiden hyvinvoinnin puolesta kampanjassaan ja sen jälkeisissä luottamustehtävissään esimerkiksi aloitteina ja näkökulmina kuntien sekä hyvinvointialueiden prosesseihin.
- Verkosto osallistuu myös Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaan järjestöjen yhteiskampanjaan Anna ääni lapselle, joka yleisesti muistuttaa lapsen oikeuksista ja lapsi- sekä perheystävällisestä politiikasta. Verkoston tavoitteet tarkentavat kampanjan tavoitteita käytännön päätöksiksi monimuotoisten perheiden näkökulmasta.
- Toimitaan eduskunnan Monimuotoiset perheet -ryhmän sihteeri-, asiantuntija- ja fasilitoijatahona. Vuonna 2025 toteutetaan ryhmän kausisuunnitelman mukaisesti 4 ryhmän tapaamista sekä yksi yleisötapahtuma, ja aiheina käsitellään mm. työelämäkysymyksiä, surutilanteita, perhehoitoa ja adoptiota, politiikan ja sosiaaliturvan muutosten vaikutuksia yhden vanhemman perheisiin.
- Tehdään asiantuntijatiedon tuottamisessa päätöksentekoon tiivistä yhteistyötä jäsenjärjestöjen kanssa, tukien asiantuntijaroolista myös jäsenjärjestöjen omaa vaikuttamistyötä ja päättäjyhteistyötä. Jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä on verkoston keskeisin asiantuntijatiedon lähde.
- Jäsenjärjestöjen työntekijöille järjestetään poliittiseen vaikuttamiseen keskittyvä verkostoitumis- ja yhteistyöpäivä. Jäsenjärjestöjen hallituksen jäsenille järjestetään etätapaaminen. Verkosto tukee myös jäsenjärjestöjen keskinäistä verkostoitumista sekä vaikuttamisen käytäntöjen jakamista ja yhteiskehittämistä esim. kannustamalla työntekijäroolikohtaisiin etätapaamisiin.

2. Palvelujärjestelmän ja lapsi- ja perhepalvelujen kehittämisessä otetaan huomioon verkoston esiintuomat erilaiset perhetilanteet

Päävastuutyöntekijä: palveluiden ja sosiaaliturvan erityisasiantuntija

- Kohderyhmät: julkisia lapsi- ja perhepalveluita ohjaavat ja kehittävät sekä ammattilaisia ja asiantuntijoita yhteen tuovat valtakunnalliset avaintahot; palvelujärjestelmän ammattilaisten osaamista lisäävät tahot; hyvinvointialueiden palvelukehittäjät.
- Talven 2024-2025 aikana toteutetaan palvelukysely, jolla selvitetään monimuotoisten perheiden kokemuksia lasten ja perheiden palveluista. Vuoden 2025 aikana kyselyn tuloksista tuotetaan tietoa ja tukea palvelukehittämiseen eri tahoille kyselyn valmistuttua tehtävän tavoitteellisen suunnitelman mukaisesti.
- Kysely täydentää vuonna 2022 tehtyä kotipalvelukyselyä, jonka tietoa hyödynnetään edelleen palvelukehittämisen tukemiseksi.
- Osallistutaan valtakunnalliseen palvelujärjestelmän kehittämistyöhön, jota tekevät, koordinoivat ja seuraavat mm. THL, Kela ja Tilastokeskus. Verkosto hyödyntää näiden tahojen tietoa ja kannustaa niitä huomioimaan paremmin työssään monimuotoiset perhetilanteet (esim. tilastointi siirtymistä sijoituksista adoptioihin). Osallistutaan jäsenjärjestöjen kanssa aktiivisesti terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston (Palko) linjanvetoon sekä Käypä hoito –suositustyöhön verkoston teemojen osalta. Seurataan myös vastaavien toimintojen mahdollista kehitystä sosiaalihuollossa. Lisäksi verkosto tekee yhteistyötä mm. lapsiasiainvaltuutetun, yhdenvertaisuusvaltuutetun ja tasa-arvovaltuutetun toimistojen kanssa.
- Verkostolla on ainutlaatuinen rooli erilaisten perhetilanteiden näkökulmia palvelujärjestelmään jäsenjärjestöjensä kautta perheiltä kokoavana tahona. Vuoden aikana kehitetään verkoston ammattilaisten osaamisen vahvistamisen malleja. Verkosto tarjoaa eri ammattiryhmille koottuja oppaita, kehittää kootun tiedon tarjoamista sekä tekee oppilaitos- ja koulutustahoyhteistyötä verkoston tiedon sisällyttämiseksi olemassa oleviin koulutus- ja opetussisältöihin.
- Verkosto jatkaa perheiden monimuotoisuustiedon jakamista perheitä kohtaaviin palveluihin ja ammattilaisille kouluoppaan, varhaiskasvatusoppaan ja Poliisiammattikorkeakoulun kanssa tuotetun poliisioppaan avulla. Oppaat tarjotaan resurssien riittäessä myös ruotsiksi. Vuoden aikana selvitetään yhteistyötahojen halukkuutta sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille suunnatun kootun tiedon tarjoamiseksi.
- Verkoston tuottamaa tietoa tarjotaan erityisesti ammattilaisia yhteen tuovien tahojen kuten ammattiliitojen ja -lehtien, sektorijohtotasojen, oppilaitosten ja verkostojen sekä valtakunnallisten tahojen kautta.
- Osallistutaan palvelukehittämisen kannalta keskeisiin tapahtumiin, joissa voidaan sekä luoda yhteistyösuhteita ja vuorovaikutusta että tuoda toimijoille tietoa monimuotoisista perheistä. Tällaisia tapahtumia ovat esimerkiksi palvelujärjestelmän ammattilaisten valtakunnalliset messut ja koulutustapahtumat, kuten Educa, Sosiaalialan asiantuntijapäivät, Lastensuojelupäivät, Surukonferenssi, THL:n TerveSos-tapahtuma sekä Kuntamarkkinat.
- Hyvinvointialueiden osalta verkosto keskittyy kaikkia hyvinvointialueita koskevaan ohjaukseen. Verkosto tunnistaa kaikilla hyvinvointialueilla toistuvia prosesseja, joihin vaikuttamalla perhetilanteiden huomioimista voidaan parantaa ja vuorovaikuttaa niihin vaikuttavien kanssa. Verkosto tuo palveluiden kehittämiseen näkökulmia perheistä ja perheiden kokemuksista.



- Verkosto voi kerätä alueilta tavoitteisiinsa liittyvää tietoa, kuten ohjeistuksia ja suunnitelmia, verrata ja jakaa alueiden välillä malleja ja käytäntöjä sekä osallistua hyvinvointialueiden kehitystyöhön esimerkiksi vastaamalla järjestöille tarjottuihin kuulemismahdollisuuksiin ja lausuntokierroksiin.
- Kaikkia hyvinvointialueita koskevia prosesseja ovat esimerkiksi lakisääteiset lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat, yhdenvertaisuussuunnittelu, neuvolasuunnitelmat, perhehoidon toimintaohjeet sekä perhekeskusten kehittämistyö. Verkosto tunnistaa prosesseja, seuraa ja kerää
- tietoa niistä sekä ehdottaa niihin konkreettisia muutoksia, vieden niitä eteenpäin prosessista
- vastaavalle taholle. Verkosto voi esimerkiksi pyytää hyvinvointialueiden neuvolasuunnitelmat,
- vertailla niitä, ehdottaa omia näkökulmiaan ja viedä niitä aktiivisesti eteenpäin neuvolasuunnitelmia
- kirjoittaville tai niitä muuttaville työntekijöille (esim. koordinaattorit), johtotasolle (esim. perhekeskusjohtajat) tai poliittisille päättäjille (esim. aloitepohjina).
- Hyvinvointialueilla verkosto on kiinnostunut mm. perhekeskuskehityksestä, parisuhde- ja eropalveluista, kotipalvelusta, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmista, neuvolasuunnitelmista ja perhevalmennuksista, kriisipalveluista, adoptiopalveluista, hedelmöityshoidoista ja lapsiperheellistymisen tuesta, lastenvalvojatyöstä sekä sosiaalihuollon rakenteista erityisesti perhehoidon osalta. Verkosto on kiinnostunut myös hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyörakenteista lapsi- ja perhetyössä.
- Verkosto hyödyntää hyvinvointialuevaikuttamisessaan erityisesti kontakteja suoraan prosesseja toteuttaviin ja kehittäviin tahoihin, kuten perhekeskuksiin, sosiaali- ja kriisipäivystyksiin ja sosiaalialan osaamiskeskuksiin, sekä niitä johtaviin tai ohjaaviin tahoihin. Mikäli kehitystyö vaatii poliittista tai ylemmän tason johtamista, kuten linjauksia lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa, ollaan tarvittaessa yhteydessä aluepäättäjiin ja ylempiin johtotasoihin.
- Jatketaan yhteistyötä sähköisen perhekeskuksen kehittämisessä asiantuntijana ja järjestöpaneelin jäsenenä. Kehitys keskittyy vuonna 2025 ammatillaisosioihin sekä sähköisen perhekeskuksen käyttöönottoon kaikilla hyvinvointialueilla. Jatketaan jäsenjärjestöjen tukemista palvelutietovarannon käytössä. Tuodaan esiin järjestöjen roolia palveluiden kehittämisessä.
- Kuntatasolla verkosto on kiinnostunut erityisesti koulu- ja varhaiskasvatustoimista sekä vuorohoidon ja aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittämisestä. Kuntatason osalta yksittäisten kuntien sijaan verkosto keskittyy kuntia ja niiden työn kehittäjiä laajemmin tavoitettaviin mahdollisuuksiin, kuten yhteistyöhön Kuntaliiton kanssa, ellei kyse ole merkityksellisestä pilotista.
- Vuonna 2025 painopisteenä on varhaiskasvatus ja sen yhdenvertaisuustyön tukeminen monimuotoisten perheiden näkökulmasta.
- Osallistutaan yhteistyö- ja kehittämisverkostoihin sekä tutkimusyhteistyöhön, jotta eri tahot omassa työssään ottavat huomioon perheiden monimuotoisuuden. Verkosto panostaa erityisesti valtakunnallisesti toimiviin yhteistyötahoihin, mutta voi toimia myös alueellisessa tai paikallisessa yhteistyössä, jos sillä on merkitystä pilotina tai muutoin muillekin alueille todennäköisesti hyödyllisenä työnä. Verkosto toimii ainakin seuraavissa tahoissa tai verkostoissa:
- Tasa-arvon neuvottelukunnan TANEn miesjaosto



- Kansallinen implementointiosaaminen lasten ja nuorten kasvun tueksi (Kasvun tuki KI) 2023–2025 –hankkeen seurantaryhmä
 - Erityislapsiperheiden asemaa edistävä järjestöjen [Pähkinänsärkijät-verkosto](#)
 - Kirkon kasvatus- ja perheasioiden neuvottelukunta
 - Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen parisuhteen tuen ja yhteisvanhemmuuden kehittäjäverkosto
 - Tutkijayhteistyössä toimitaan mm. Perhehoitoliiton koordinoiman perhehoidon tutkijaverkoston sekä FLUX-konsortion kanssa.
3. Työmarkkinatoimijat ja heidän verkostonsa tuntevat ja huomioivat toiminnassaan, vaikuttamisessaan ja päätöksenteossaan verkoston edustamat perhetilanteet
- Päävastuutyöntekijä: työelämän erityisasiantuntija*
- Kohderyhmät: Työmarkkinajärjestöjen ja muiden työelämäasiantuntijatahojen avainhenkilöt ja asiantuntijat.
 - Jatketaan ja vahvistetaan edelleen yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen sekä niiden kanssa työskentelevien tahojen, kuten Työterveyslaitoksen kanssa. Vuorovaikutuksessa kehitetään tapoja edistää perheiden monimuotoisuuden huomioimista työelämän rakenteissa. Osallistutaan työelämän kehittämistä sekä perheystävällisyyttä ja työelämän yhdenvertaisuuskysymyksiä käsitteleviin keskusteluihin, esimerkiksi työelämätapauksien yhteydessä sekä järjestöyhteistyön (esim. Mothers in Business) ja median avulla.
 - Verkosto jatkaa vuonna 2024 päivitetyn työelämäopastiedon jakamista.
 - Jatketaan vuonna 2024 tehdyn työehtosopimusselvityksen ja sen keskeisten kehitysehdotusten jalkauttamista työehtosopimusneuvottelijoille ja muille työehtosopimukseen vaikuttaville tahoille, erityisesti liittokierroksen aikana.
 - Osallistutaan myös paikalliseen sopimiseen liittyvään valtakunnalliseen keskusteluun vuonna 2024 tehdyillä paikallisen sopimisen tavoitteilla. Tarjotaan materiaalia eri perhetilanteet huomioivan perheystävällisen paikallisen sopimisen tueksi.
 - Jatketaan työ- ja perhe-eläketiedon tuomista eläkeneuvottelijoiden ja –vaikuttajien työn tueksi. Tarjotaan myös kysyttyä tietoa syntyvyydestä eläketahoille. Osallistutaan työ- ja perhe-eläkejärjestelmän kehittämiseen tuomalla esiin eri perhetilanteiden näkökulmia.
 - Osallistutaan valtakunnalliseen [työllisyys- ja työllistymiskeskusteluihin](#) erilaisten perhetilanteiden näkökulmilla. Tarjotaan tietoa työllistymispalveluiden kehittämistyöhön.
 - Jatketaan ammattiliittojen kanssa toteutettujen kyselyiden sarjaa, keräten työpaikoilta, esihenkilöiltä ja luottamushenkilöiltä tietoa perhetilanteisiin liittyvistä haasteista. Kootaan ja viedään tietoa työelämäkehittämisen tueksi keskeisille tahoille.

Arviointi

Verkosto arvioi toimintaansa ja sen vaikuttavuutta systemaattisesti ja säännöllisesti, sekä toimintaa että arviointia kehittäen. Seurannasta ja arvioinnista vastaavat verkoston työntekijät johtoryhmän kanssa. Arvioinnissa käytetään sekä määrä- että laatu-tietoa ja siinä hyödynnetään STEAn tuloksellisuusarvioinnin kysymyksiä.

Työtä ja tavoitteiden toteutumista seurataan verkoston arvioinnin ja vaikuttavuuden seurannan työkaluilla, joita ovat:



- kohderyhmän relevanttiuden arviointi tavoitteiden näkökulmasta (asteikko 1-5)
- tavoitelähtöinen vaikuttavuusarviointi (toteutunut/osin/ei -> 0-100% toteuma -> asteikko 1-4)
- NPS-palaute (1-10) tai muu määrällinen sekä avoin palaute (pos-neutr-kehitysehdotus-neg)
- määrällinen tilastotieto (sisältäen myös tiedon oma-aloitteisten/pyydettyjen toimien jakaumasta sekä avoimuusrekisteriin kerättävän tiedon)
- sidosryhmä- ja itsearviointi (sis. onnistunut/vaikuttava – vaikutukseton/vaikutukseltaan pieni).

Työkalut on kehitetty tai sovellettu verkoston toimintaan. Toimenpiteille on määritetty sopivat mittarit ja niiden tavoitetasot vaikutusketjujen yhteydessä tai ne määritellään toimenpiteitä suunniteltaessa. Toimille valitaan lähtökohtaisesti yksi sille sopiva asteikkoarviointi (tavoitelähtöinen vaikuttavuus/NPS/muu määrällinen palautearviointi) tai kaksiportainen itsearviointi: onnistunut/vaikuttava – vaikutukseton/vaikutukseltaan pieni.

Hallinto ja talous

Monimuotoiset perheet –verkoston hallintoa määrittää vuonna 2024 päivitetty johtosääntö. Verkostossa ylintä päätäntävaltaa käyttää jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä, joka kokoontuu vuoden 2025 aikana ainakin neljä kertaa.

Toiminnan hallinnoijana toimii yksi verkoston jäsenjärjestöistä, Sateenkaariperheet ry, jonka hallitus on delegoinut päätösvalan verkoston asioista johtoryhmälle. Sateenkaariperheet ry toimii työntekijöiden työnantajana.

Monimuotoiset perheet -verkoston toteuttamalle toiminnalle on myönnetty STEAn kohdennettu toiminta-avustus toistaiseksi. Muuta rahoitusta verkostolla ei ole.

Verkoston budjetti vuodelle 2025 on 280 000 €.